

महाराष्ट्र विधानपरिषद

पहिले अधिवेशन, २०२२

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

मंगळवार, दिनांक ०८ मार्च, २०२२ / फाल्गुन १७, १९४३ (शके)

- (१) अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री
 - (२) अन्न व औषध प्रशासन मंत्री
 - (३) अल्पसंख्यांक विकास आणि औकाफ, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्री
 - (४) शालेय शिक्षण मंत्री
 - (५) उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री
 - (६) पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री
 - (७) परिवहन, संसदीय कार्ये मंत्री
 - (८) पर्यटन, पर्यावरण व वातावरणीय बदल, राजशिष्टाचार मंत्री
- यांचे प्रभारी विभाग

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५९

राज्यातील खाजगी शाळांच्या शुल्क वाढीवर नियंत्रण ठेवण्याबाबत

(१) * १२४४५ श्री.रविंद्र फाटक, डॉ.रणजित पाटील, श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना काळात पालकांना शाळेचे शुल्क भरणे शक्य नसल्यामुळे शासनाने अध्यादेश काढत शैक्षणिक वर्ष सन २०२१-२०२२ मध्ये विद्यार्थ्यांना १५ टक्के शुल्क माफी देण्याचे निर्देश दिल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील खाजगी शाळांच्या अवाजवी शुल्क वाढीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी विभागीय शुल्क नियामक समिती व पुनरीक्षण समितीची मुदत सद्यःस्थितीत संपली असल्याने खाजगी स्वयं-अर्थसहाय्यीत आणि विनाअनुदानित शाळा अवाजवी शुल्क वाढ करण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच, सदर शुल्क माफीच्या आदेशाचे पालन इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांकडून होत नसून काही शाळांनी शुल्क वाढ करून शुल्क वसुलीसाठी पालकांना दररोज लघुसंदेश पाठवून शुल्क भरण्यास सांगत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदरहू शैक्षणिक वर्ष संपत आले असतानाही राज्यातील अनेक शाळांनी उक्त निर्णयाची अंमलबजावणी न करता बहुतांश विद्यार्थ्यांच्या पालकांकडून संपूर्ण शैक्षणिक वर्षाचे शुल्क वसूल केल्याचे दिनांक ६ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू निर्णयाची अंमलबजावणी करून शुल्कवाढीवर नियंत्रण ठेवण्याकरीता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच, राज्यातील खाजगी शाळांच्या अवाजवी शुल्क वाढीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी राज्यात आजतागायत किती विभागात विभागीय शुल्क नियामक समिती व पुनरीक्षण समित्या गठीत करण्यात आल्या आहेत,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) अंशतः खरे आहे, शासन निर्णय दिनांक १२ ऑगस्ट, २०२१ अन्वये १५ टक्के शुल्क कपात करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

(२) शासन अधिसूचना दिनांक ७ जून, २०२१ अन्वये विभागीय शुल्क नियामक समित्यांचे व शासन अधिसूचना दिनांक २० फेब्रुवारी, २०२० अन्वये पुनरीक्षण समितीचे गठण करण्यात आले आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

(४) अंशतः खरे आहे.

(५) शुल्कवाढीवर नियंत्रण ठेवण्याकरीता महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) अधिनियमातील तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यात येते. राज्यात मुंबई, पुणे, नाशिक, नागपूर व औरंगाबाद या ५ विभागात विभागीय शुल्क नियामक समित्यांचे गठण करण्यात आले असून कोल्हापूर, अमरावती व लातूर या ३ विभागीय शुल्क नियामक समित्यांचा अतिरिक्त कार्यभार अनुक्रमे पुणे, नागपूर व औरंगाबाद या विभागीय शुल्क नियामक समित्यांकडे सोपविण्यात आला आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अंशतः अनुदानित शाळा व तुकड्यांवरील अतिरिक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या सेवा संरक्षित करणेबाबत

(२) * १२४७७ श्री.किरण सरनाईक, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अंशतः अनुदानित शाळा व तुकड्यांवरील अतिरिक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना अन्य शाळेत समायोजित करून सेवा संरक्षण देण्याबाबत कोणतीच कार्यवाही न झाल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सेवासंरक्षण देण्याबाबतचा शासन निर्णय निर्गमित करण्याप्रकरणी नागपूर विभागाच्या शिक्षक जनप्रतिनिधींनी शासनास दिनांक ०५/०५/२०२१, दिनांक २९/०९/२०२१ व दिनांक २१/१०/२०२१ रोजी निवेदन पाठवून मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार अंशतः अनुदानित शाळा व तुकड्यांवरील अतिरिक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सेवा संरक्षण देणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, सदरहू प्रकरणी केव्हापर्यंत शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) नाही.

(२) व (३) या संदर्भात मागणी करण्यात आलेली असून प्रस्तावाच्या अनुषंगाने शासन स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील विनाअनुदानित व अंशतः अनुदानित शाळेतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना जुनी निवृत्तीवेतन योजना लागू करण्याबाबत

(३) * १२१२२ श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.रमेश कराड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.राजेश राठोड, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सन २००५ पूर्वी नियुक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना जुनी पेन्शन योजना लागू करण्याबाबत शासनाने विनाविलंब, विनाअट कार्यवाही करावी, या शिक्षक व शिक्षकेतर तसेच शिक्षक संघटनेकडून होत असलेल्या मागणीची अंमलबजावणी केली आहे काय,

(२) तसेच, राज्यातील दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पुर्वी सेवेत आलेल्या विनाअनुदान व अंशतः अनुदान परंतु, दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर १००% अनुदानावर आलेल्या शाळेतील शिक्षकांना जुनी पेन्शन योजना लागू करण्याबाबत मा.शालेय शिक्षण मंत्री महोदयांच्या वेळोवेळी झालेल्या बैठकींमधील निर्देशानुसार सम्यक समितीने शासनास अहवाल सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी किती शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी आहेत, याची माहिती एकत्रित करून त्यासाठी आवश्यक असलेल्या निधीची छाननी करून त्यानुसार निधीची तरतूद करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

- (४) असल्यास, सदरहू अहवालाच्या शिफारसी काय आहेत, तसेच दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी शासन सेवेत आलेल्या शिक्षकांना जुनी पेन्शन योजना लागू करण्याबाबत विचार पूर्ण झाला आहे काय,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) राज्यातील सर्व अनुदानित, विनाअनुदानित, अंशतः अनुदानित पदांवर व तुकड्यांवर दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी नियुक्त झालेल्या सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना जुनी पेन्शन योजना लागू करण्याबाबत, मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांनी शिक्षण विभाग, वित्त विभाग व विधी व न्याय विभागाचे सचिव यांची एक संयुक्त समिती गठीत करण्याचे निर्देश दिले. त्यानुसार दिनांक २४ जुलै, २०१९ रोजी अपर मुख्य सचिव (शालेय शिक्षण) यांच्या अध्यक्षतेखाली "संयुक्त समिती" गठीत करण्यात आली. या समितीने अहवाल शासनास सादर केला असून सदर समितीच्या अहवालातील शिफारस क्र.२ च्या अनुषंगाने आयुक्त (शिक्षण) यांच्या अध्यक्षतेखाली "सम्यक विचार समिती" गठीत करण्यात आली आहे. सम्यक विचार समितीने अहवाल सादर केला आहे. तसेच शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१० रोजीच्या शासन निर्णयाविरुद्ध मा.उच्च न्यायालयात दाखल याचिकेस अनुसरून मा.उच्च न्यायालयाच्या पूर्णपीठाने दिनांक ३०/०४/२०१९ रोजी मार्गदर्शक निर्णय दिला आहे. त्याविरुद्ध मा.सर्वोच्च न्यायालयामध्ये श्री.प्रदिप महल्ले व इतर यांनी विविध विशेष अनुमती याचिका दाखल केल्या आहेत. प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(३) व (४) सम्यक समितीने निरीक्षणे नोंदविलेली आहेत. सदर निरीक्षणे विचाराधीन आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सहायक शिक्षक (परिविक्षाधीन) यांच्या
नियमित वेतनश्रेणीबाबत**

(४) * १२५८९ श्री.कपिल पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रवीण दटके, डॉ.परिणय फुके, श्री.सदाशिव खोत, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.रमेश कराड, श्री.किरण सरनाईक, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सहाय्यक शिक्षक पदावर कंत्राटी पध्दतीने शिक्षण सेवक नियुक्त करण्याचा शासन निर्णय माहे ऑक्टोबर, २००० मध्ये निर्गमित करण्यात आला असून प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण सेवकाला प्रथमतः अनुक्रमे रुपये ३०००/-, रुपये ४०००/-, रुपये ५०००/- इतके मानधन देय होते, त्यानंतर त्यात वाढ करून अनुक्रमे रुपये ६०००/-, रुपये ८०००, रुपये ९०००/- मानधन देय ठरविण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माहे जुलै, २०२१ मध्ये नियमावली १९८१ च्या तरतुदीत सुधारणा करून शिक्षण सेवक ऐवजी सहाय्यक शिक्षक (३ वर्षांच्या परिविक्षाधीन कालावधीसाठी) असे पदनाम देण्यात आल्याने सदरहू शिक्षकांना मानधनाऐवजी नियमित वेतनश्रेणी देणे कायदेशीररित्या बंधनकारक आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील शिक्षण सेवकांच्या मानधनात वाढ करण्याबाबत अद्याप कोणतीच कार्यवाही झाली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले असून सहाय्यक शिक्षक परिविक्षाधीन (शिक्षण सेवक) कर्मचाऱ्यांना वेतनश्रेणी लागू करून सहाय्यक शिक्षक परिविक्षाधीन कालावधी कमी करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय, तसेच सहाय्यक शिक्षक परिविक्षाधीन (शिक्षण सेवक) कर्मचाऱ्यांच्या परिविक्षाधीन कालावधीमधील ३ वेतन वाढीची मागणी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार राज्यातील शिक्षण सेवकांच्या मानधनात वाढ करून सहाय्यक शिक्षकांना परिविक्षाधीन कालावधीसाठी मानधनाऐवजी नियमित वेतनश्रेणी देणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) होय.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) कोविड-१९ या संसर्गजन्य रोगामुळे राज्यात लागू केलेला लॉकडाऊन व त्यामुळे राज्याच्या महसूलात झालेली घट विचारात घेता, राज्याची आर्थिक परिस्थिती पूर्वपदावर येईपर्यंत, राज्यातील शिक्षण सेवकांच्या मानधन वाढीबाबतच्या प्रस्तावाचा विचार करता येणार नाही.

शिक्षण सेवक/ सहाय्यक शिक्षक (परिविक्षाधीन) यांच्या परिविक्षाधीन कालावधीबाबत शासन निर्णय दिनांक ०७/०२/२०१९ अन्वये केलेल्या तरतुदींमध्ये सुधारणेची बाब तूर्तास शासनाच्या विचाराधीन नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना आश्वसित प्रगती योजना लागू करणेबाबत

(५) * १२७२९ श्री.सुरेश धस, श्री.कपिल पाटील, श्री.किरण सरनाईक, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शासकीय कर्मचाऱ्यांना १०, २०, ३० वर्षांची आश्वसित प्रगती योजना लागू करण्यात आली, परंतु शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांसाठी १०, २०, ३० वर्षांची आश्वसित प्रगती योजना लागू करणे बाबत अद्याप कोणतीच कार्यवाही झाली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, राज्यातील प्राथमिक शिक्षक वगळता माध्यमिक शिक्षकांसह इतर सर्व कर्मचाऱ्यांना आश्वसित प्रगती योजना (१०, २०, ३०) लागू करण्यात आली असून सदरहू योजना जिल्हा परिषद शाळेतील प्राथमिक शिक्षकांना लागू करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून आशवासित प्रगती योजना सातव्या वेतन आयोगातील तरतुदीप्रमाणे जिल्हा परिषद शाळेतील शिक्षकांना तसेच राज्यातील इतर शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना लागू करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) हे खरे नाही. अद्यापपर्यंत खाजगी शाळांतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना १०, २०, ३० वर्षांची आशवासित प्रगती योजना लागू करण्यात आलेली नसून, त्याबाबतची कार्यवाही चालू आहे.

(३) खाजगी व्यवस्थापनेच्या शाळेतील शिक्षक कर्मचाऱ्यांना आशवासित प्रगती योजना लागू करणे व इतर बाबींच्या अनुषंगाने गठित अभ्यास गटाचा प्राप्त अहवाल तपासण्यात आला असून अहवालातील काही मुद्द्यांवर आयुक्त (शिक्षण) यांच्याकडून माहिती मागविण्यात आली आहे. तसेच शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांबाबतचा प्रस्ताव वित्त विभागास सादर केला असता, त्यांनी काही त्रुटी काढल्या आहेत. त्रुटीची पूर्तता करून वित्त विभागास सादर करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भंडारा जिल्ह्यातील राज्य परिवहन महामंडळाची
बससेवा पूर्ववत सुरु करण्याबाबत**

- (६) * १२४२५ डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.निलय नाईक, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.रमेश कराड, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-
- (१) महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळातील कार्यरत कर्मचाऱ्यांच्या संपामुळे भंडारा जिल्ह्यातील प्रवाशांचे हाल झाले असून प्रवाशांना शारिरिक, मानसिक व आर्थिक त्रासाला सामोरे जावे लागत आहे तसेच शालेय विद्यार्थ्यांनाही एसटी बंद असल्यामुळे खाजगी वाहनातून खर्चिक व असुरक्षित प्रवास करावा लागत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, गोठणगाव, संजयनगर, बोंडगाव, सुरबन, करांडली, तुकुमनारायण, केळवद, गवर्ना, परसटोला, अरततोडी, इळदा या गावावरून केशोरी येथे येणाऱ्या शालेय विद्यार्थ्यांना एसटी सेवा बंद असल्यामुळे आर्थिक व मानसिक त्रास सहन करावा लागला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, भंडारा जिल्ह्यातील राज्य परिवहन महामंडळाच्या आगारातील सर्व बससेवा सुरु करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी व प्रवासी नागरिक व विद्यार्थ्यांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून भंडारा जिल्ह्यातील राज्य परिवहन महामंडळाची बससेवा पूर्ववत सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) व (२) परिवहन महामंडळातील कर्मचाऱ्यांच्या संपामुळे प्रवाशांना व विद्यार्थ्यांना त्रासाला सामोरे जावे लागत आहे.

(३) होय.

(४) व (५) उपलब्ध मनुष्यबळानुसार जिल्ह्यातील वाहतूक सुरु आहे. काही कर्मचारी हजर झाल्याने भंडारा विभागातील ८४ बसेसद्वारे ३०५ फेऱ्या चालविण्यात येत आहेत.

**महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाच्या सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांना
निवृत्तीवेतनविषयक लाभ मिळण्याबाबत**

(७) * ११८९० श्री.सुनिल शिंदे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १०९९२ ला दिनांक २७ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळातील कर्मचाऱ्यांची बदली झाल्यानंतर काही कर्मचाऱ्यांनी आवश्यक असलेली प्रमाणपत्रे दिली नसल्यामुळे मागील अडीच वर्षात सुमारे सात हजार सेवानिवृत्त कर्मचारी निवृत्तीवेतनापासून वंचित असल्याचे दिनांक ८ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरहू सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांची सुमारे १५० कोटी रुपयांची देणी महामंडळाकडे प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अपर केंद्रीय भविष्य निर्वाह निधी भवन, मुंबई यांचे कार्यालयात राज्य परिवहन महामंडळाच्यावतीने पत्रव्यवहार करण्यात आला असून, राज्य परिवहन महामंडळातील निवृत्त कर्मचाऱ्यांना वेळेवर कुटुंब निवृत्तीवेतनाचा लाभ मिळण्याकरीता जे दावे संगणकीय प्रणालीवर सादर करता येत नाहीत वा संगणकीय प्रणालीवर माहिती भरण्यास अडचण निर्माण होत आहे, असे दावे पुर्वीप्रमाणेच ऑफलाईन पध्दतीने स्वीकारण्याबाबतची विनंती महामंडळाने केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाच्या निवृत्तीवेतनापासून वंचित असलेल्या कर्मचाऱ्यांना न्याय मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच, अपर केंद्रीय भविष्य निर्वाह निधी भवन, मुंबई यांच्या कार्यालयाकडून शासनास कोणती माहिती प्राप्त झाली आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) नाही.

(२) रा.प.महामंडळाच्या सेवेतून मागील दोन वर्षात सेवानिवृत्त झालेल्या ९९०४ कर्मचाऱ्यांची सुमारे रुपये १७५ कोटी इतकी थकबाकी प्रलंबित आहे. थकबाकीची रक्कम निधी उपलब्धतेनुसार टप्पाटप्प्याने देणे सुरु आहे.

(३) होय.

(४) अप्पर केंद्रीय भविष्य निर्वाह निधी भवन बांद्रा, मुंबई यांचे कार्यालयात ऑफलाईन दावे स्विकारण्यासंबंधी रा.प. महामंडळामार्फत वेळोवेळी पत्रव्यवहार करण्यात आला आहे. तसेच मा.आयुक्त, भविष्य निर्वाह निधी भवन बांद्रा, यांच्याकडे उद्भवणाऱ्या अडचणीबाबत रा.प. अधिकारी/ प्रतिनिधींनी भेटी देऊन पत्रव्यवहार ही देखील केला आहे. मा.आयुक्त भविष्य निर्वाह निधी भवन, बांद्रा यांनी त्यांचे कार्यालयातील संबंधित काम करणारे कर्मचाऱ्यांना जे दावे ऑनलाईन पध्दतीने सादर करताना अडचणी येत असतील त्यांचे दावे

ऑफलाईन पध्दतीने सादर करण्यासंबंधीच्या सूचना दिल्या आहेत. तसेच सहा.आयुक्त, केंद्रीय भविष्य निर्वाह निधी भवन, बांद्रा यांना निवृत्ती वेतन दावे ऑफलाईन स्विकारण्याबाबत रा.प. अधिकारी/ प्रतिनिधींनी प्रत्यक्ष भेट देवून पत्रव्यवहार केलेला आहे

(५) विलंब झालेला नाही.

राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती देण्याबाबत

(८) * ११९३६ श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिक्षक कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना इयत्ता १ ली ते पदव्युत्तर शिक्षण निःशुल्क देण्याबाबत दिनांक १९ ऑगस्ट, १९९५ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला असून प्रशासकीय अधिकाऱ्यांनी सदरहू निःशुल्क शिक्षणाचा चुकीचा अर्थ काढून विहित दराने अर्थसहाय्य देण्यासाठी दिनांक १६ मार्च, २०२१ रोजी अन्यायकारक शासन निर्णय निर्गमित केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी मा.न्यायालयाने दिनांक ११/०४/२०१८ रोजी निःशुल्क शिक्षण म्हणजे शिक्षणासाठी आवश्यक असलेल्या रकमेची प्रतिपूर्ती असा खुलासा करून निर्णय दिला असून दिनांक १६ मार्च, २०२१ रोजीचा अन्यायकारक शासन निर्णय तात्काळ रद्द करण्याची मागणी नागपूर विभागाच्या शिक्षक जनप्रतिनिधींनी शासनास दिनांक २१/०३/२०२१, दिनांक ३०/०३/२०२१ व दिनांक ०२/०४/२०२१ रोजी निवेदन पाठवून केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, राज्यातील शिक्षक-कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना मोफत शिक्षण योजनेंतर्गत दिल्या जाणाऱ्या व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची शैक्षणिक शुल्क प्रतिपूर्ती शिक्षण शुल्क समितीच्या मान्य शुल्कानुसार दिली जात नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार शिक्षण शुल्क समितीने निश्चित केलेल्या शुल्काप्रमाणे शुल्क देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग शासन निर्णय दिनांक १९/०८/१९९५ नुसार राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांना पहिली ते पदव्युत्तर स्तरापर्यंत विहित दराने अर्थसहाय्य करणे हा उद्देश होता. तथापि, सदरच्या शासन निर्णयाच्या शिर्षकामध्ये करण्यात आलेल्या “निःशुल्क” या शब्दप्रयोगामुळे बराच संभ्रम निर्माण झाला आहे. याकरीता, विभागाच्या दिनांक १६/०३/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये केवळ “निःशुल्क” या ऐवजी “विहित दराने” अशी सुधारणा करण्यात आली आहे. सदर शासन निर्णयामध्ये कोणताही धोरणात्मक बदल करण्यात आलेला नाही.

(३) शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती सदर शासन निर्णयातील तरतुदींच्या अनुषंगाने विहित दराने करण्यात येते.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षकांच्या शिक्षक पात्रता परीक्षा (टीईटी) प्रमाणपत्राची पडताळणी समितीमार्फत करण्याबाबत

(९) * १२०४३ श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील दिनांक १३ फेब्रुवारी, २०१३ नंतर रुजू झालेल्या सर्व प्राथमिक, माध्यमिक शिक्षकांच्या शिक्षक टीईटी पात्रता परीक्षा प्रमाणपत्राची पडताळणी करण्याचे आदेश महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेने दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, तदनुषंगाने नेमणुका मिळालेल्या शिक्षकांच्या टीईटी प्रमाणपत्रांची पडताळणी शालेय शिक्षण विभागातील अधिकाऱ्यांमार्फत न करता त्रयस्थ समितीमार्फत करण्याची मागणी मराठी शाळा संस्थाचालक संघाने शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू मागणीनुसार राज्यातील सर्व प्राथमिक, माध्यमिक शिक्षकांच्या शिक्षक टीईटी पात्रता परीक्षा प्रमाणपत्राची पडताळणी त्रयस्थ समितीमार्फत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) होय.

- (२) याबाबतचे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून आलेले नाही.
- (३) महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेमार्फत सुरु असलेली प्रमाणपत्रांची पडताळणी अद्याप पूर्ण झालेली नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुरुड (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथील अनधिकृत
रिसॉर्ट निष्कासित करण्याबाबत**

- (१०) * १२४५७ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) दापोली मुरुड (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) समुद्रकिनाऱ्यावर सीआरझेड नियमांचे उल्लंघन करून साई रिसॉर्ट एनएक्स दोन मजली तसेच सी कौच असे दोन अनधिकृत रिसॉर्ट कोविड काळात राज्याच्या एका मंत्र्याने बांधले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त रिसॉर्टमध्ये प्रवेश करण्यासाठी समुद्राच्या वाळूतून अनधिकृत रस्ता देण्यात आला असून सदरहू अनधिकृत रिसॉर्ट विनाविलंब निष्कासित करण्यात यावे अशा आशयाची तक्रार जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी तसेच केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयाकडे माहे मे, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान

केल्यानंतर केंद्र शासनाच्या पर्यावरण मंत्रालयाच्या अधिकारी पथकाने माहे जून, २०२१ मध्ये या दोन्ही रिसॉर्टची पाहणी करून त्याचा अहवाल राज्य शासनाला सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयाने राज्य शासनाला पाठविलेल्या अहवालाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे, तसेच, सदरहू रिसॉर्ट आणि सी कौच रिसॉर्ट (ता.दापोली) ही दोन्हीही बांधकामे पर्यावरण कायदा कलम ५ अंतर्गत बेकायदेशीर असल्याने तोडण्याचे आदेश केंद्र शासनाने दिनांक ३१ जानेवारी, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये राज्य शासनाला दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयाने सादर केलेल्या अहवालाच्या अनुषंगाने कार्यवाही करून सदरहू बेकायदेशीर रिसॉर्टस तोडण्यास विलंब करणाऱ्या संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१), (२) व (३) मौजे मुरुड, ता.दापोली, जि.रत्नागिरी येथील सर्व्हे नं.४४६ मध्ये समुद्रकिनारी सी.आर.झेड क्षेत्रात रिसॉर्ट व रस्त्याचे बांधकाम केल्याबाबत दिनांक ०८/०५/२०२१ रोजी पर्यावरण वने व वातावरणीय बदल मंत्रालयाकडे तक्रार प्राप्त झाली होती. त्यानुषंगाने, माहे जून, २०२१ मध्ये केंद्र शासनाच्या पर्यावरण वने व वातावरणीय बदल मंत्रालयाच्या नागपूर प्रादेशिक कार्यालयाच्या पथकाने जिल्हास्तरीय किनारा क्षेत्र संनियंत्रण समितीचे अधिकारी समवेत सदर रिसॉर्टची पाहणी करून त्याचा अहवाल केंद्र शासनाला सादर केला आहे.

मौजे मुरुड, ता.दापोली, जि.रत्नागिरी येथील सर्व्हे नं.४४६ मध्ये सी.आर.झेड. अधिसूचनेतील तरतुदींचा भंग करून अनधिकृत रिसॉर्ट व रस्त्याचे बांधकाम केल्यामुळे साई रिसॉर्ट एनएक्स व सी कौच रिसॉर्ट यांनी केलेले बांधकाम निष्कासीत करणेबाबत पर्यावरण (संरक्षण) कायदा, १९८६ मधील कलम ५ नुसार केंद्र शासनाच्या पर्यावरण वने व वातावरणीय बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी दिनांक ३१/०१/२०२२ रोजी निर्देश दिलेले आहे.

(४) दिनांक ३१/०१/२०२२ रोजीचे निर्देश तहसिलदार, दापोली यांच्यामार्फत संबंधितांना बजावण्यात आले असून उक्त मिळकतीमधील बांधकाम हे संबंधितांनी आदेश प्राप्त झाल्यापासून तीन महिन्यांचे आत पूर्णपणे निष्कासीत करून जागा पुर्ववत करावयाची आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य परिवहन महामंडळातील कर्मचाऱ्यांच्या
मागण्या मंजूर करण्याबाबत**

(११) * १२३४१ श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य परिवहन महामंडळातील कर्मचाऱ्यांच्या आंदोलनामुळे व संपामुळे रुपये ६०० कोटींचे नुकसान झाले असून शासनाद्वारे आंदोलन करणाऱ्या राज्य परिवहन महामंडळाच्या ५५ हजार कर्मचाऱ्यांना नोटीस बजावण्यात आली तसेच अनेक कर्मचाऱ्यांची सेवा संपुष्टात आणून त्यांना वेतनापासून वंचित ठेवण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात सुरु असलेल्या राज्य परिवहन महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांच्या संपावर कोणताही मार्ग न निघाल्याने १२ लाख विद्यार्थ्यांच्या प्रवासाचा प्रश्न निर्माण झाल्याचे दिनांक १७ डिसेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, दिर्घकाळ संप करूनही शासनस्तरावर कोणताही मार्ग निघत नसून एसटी कर्मचाऱ्यांच्या मागण्या मान्य होत नसल्याने ६७ कर्मचाऱ्यांनी आत्महत्या केली तर एसटी पाथर्डी आगारातील २३१ कर्मचाऱ्यांनी मुख्यमंत्र्यांना पत्र पाठवून स्वेच्छामरणाची परवानगी मागितली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाच्या उक्त धोरणामुळे तसेच कर्मचाऱ्यांवर केलेली कार्यवाही मागे न घेतल्याने दिर्घकाळ संप सुरु असूनही योग्य मार्ग निघत नसल्यामुळे कर्मचाऱ्यांचे व राज्य शासनाचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्य परिवहन महामंडळास विशेष अर्थसहाय्य करण्याबाबतच्या विचाराधीन प्रस्तावावर निर्णय घेवून कर्मचाऱ्यांच्या मागण्या मान्य करून विद्यार्थ्यांची गैरसोय रोखण्याकरीता कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) रा.प. महामंडळातील कर्मचाऱ्यांच्या आंदोलन व संपामुळे दिनांक २७/१०/२०२१ पासून ते २७/०२/२०२२ पर्यंत अंदाजित रुपये १७४० कोटीचे उत्पन्न बुडाले आहे. संपावर गेलेल्या १२२०७ कर्मचाऱ्यांवर निलंबनाची, ९९१६ कर्मचाऱ्यांवर बडतर्फीची व २१२६ कर्मचाऱ्यांची सेवासमाप्तीची कारवाई दिनांक २८/०२/२०२२ अखेर पर्यंत करण्यात आली आहे.

(२) होय.

(३) रा.प.महामंडळात संप कालावधीत १० कर्मचाऱ्यांनी आत्महत्या केल्याचे निदर्शनास आले आहे. सदर आत्महत्यांची कारणे वेगवेगळी व भिन्न स्वरूपाची आहे, असे प्राथमिक चौकशीत निदर्शनास आले आहे. दिनांक ०४/०१/२०२२ रोजी पार्थी आगारातील २३१ कर्मचाऱ्यांनी मा.मुख्यमंत्री यांना रा.प.महामंडळाचे शासनात विलिनीकरण करावे अथवा स्वेच्छामरणाची परवानगी द्यावी या आशयाचे निवेदन सादर केले आहे.

(४) संपावर गेलेल्या कर्मचाऱ्यांना कामगिरीवर हजर होण्याबाबत वेळोवेळी आवाहन करण्यात आले होते. तथापि, विलिनीकरणाच्या प्रमुख मागणीसाठी कर्मचाऱ्यांनी संप चालू ठेवला आहे. रा.प. महामंडळाचे संप आंदोलन कालावधीत अंदाजित रुपये १७४० कोटीचे उत्पन्न बुडाले आहे.

(५) सद्यःस्थितीत रा.प.महामंडळाचे उत्पन्न बंद असल्यामुळे रा.प.कर्मचाऱ्यांचे वेतन शासनाकडून मिळणाऱ्या अर्थसहाय्याद्वारे करण्यात येत आहे. संप कालावधीत प्रवाशांची गैरसोय टाळण्यासाठी शासनाने खाजगी वाहनांद्वारे प्रवाशी वाहतूक करण्यास परवानगी दिली आहे. तसेच रा.प.महामंडळातील खाजगी पुरवठादारामार्फत शिवनेरी, व्होल्वो व वातानुकूलित शिवशाही बससेवा प्रवाशांसाठी चालू ठेवली आहे. तसेच प्रवाशांची/ विद्यार्थ्यांची गैरसोय होऊ नये म्हणून राज्य परिवहन

महामंडळातून सेवानिवृत्त झालेल्या ५३ चालकांची कंत्राटी पध्दतीने व खाजगी पुरवठादारकामार्फत १७५० कंत्राटी चालकांची नेमणूक केली आहे. विद्यार्थ्यांसाठी प्राधान्याने मानव विकास बसेसच्या शालेय फेऱ्या सुरु करण्याबाबत सर्व विभागांना सूचना देण्यात आल्या असून कर्मचारी उपलब्धतेनुसार विभागांद्वारे सदर फेऱ्या चालविण्यात येत आहेत.

(६) विलंब झालेला नाही.

**राज्यातील सार्वजनिक ग्रंथालयांच्या अनुदानात वाढ करून
कर्मचाऱ्यांच्या मागण्या पूर्ण करण्याबाबत**

(१२) * १२८१६ श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील, श्री.अंबादास दानवे,

अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके,
डॉ.रणजित पाटील, श्री.नागोराव गाणार, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे :

सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) सार्वजनिक ग्रंथालय व कर्मचाऱ्यांच्या प्रलंबित मागण्यांसदर्भात मंत्रीमहोदयांकडे सातत्याने निवेदने देवूनही कोणतीच कार्यवाही झाली नाही, तसेच पुस्तकांचे गाव ही योजना सुरु करण्यात आली, परंतु, वाचनसंस्कृतीला मदत होण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य ग्रंथालय संघामार्फत मा.मुख्यमंत्री व मा.उपमुख्यमंत्री महोदयांना माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये पत्र देण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात सन २०१२ पासून नवीन शासकीय ग्रंथालयांना मान्यता देण्याचे तसेच ग्रंथालयांचा वर्ग बदलणे बंद केल्याने नवीन सार्वजनिक ग्रंथालयाची शासन मान्यता पुन्हा सुरु करण्यात यावी, याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सन १९६७ च्या कायद्यानुसार ग्रंथालय शासन मान्य असून ग्रंथालयांच्या सेवकांना सेवा शाश्वती, सेवा शर्ती व किमान वेतन देण्यात येत नाही, हे खरे आहे काय, तसेच ग्रंथालय कर्मचाऱ्यांचे वेतन, निधीमध्ये वाढ, ग्रंथालयाचा प्रलंबित दर्जा-उन्नती आदि प्रश्नांबाबत अदयाप कोणताच निर्णय झाला नसल्याने कर्मचाऱ्यांनी निवेदने, आंदोलने करूनही कोणतीच कार्यवाही होत नसल्याने कर्मचाऱ्यांनी आमरण उपोषण करण्याचा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार उक्त मागणीनुसार नवीन ग्रंथालयांना मान्यता देणे, वर्गवाढ करणे तसेच ग्रंथालय सेवकांना किमान वेतन देण्यासंदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच, सदरहू निर्णयाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत : (१) हे खरे नाही. ("पुस्तकांचे गाव" ही योजना मराठी भाषा विभागाशी संबंधित आहे.)

(२) हे खरे नाही.

(३) शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालये ही खाजगी संस्थेकडून चालविली जातात. सदर संस्थेतील कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती, सेवाशर्ती, वेतन इ. बाबी या संबंधित संस्थेशी निगडीत आहेत.

ग्रंथालय व कर्मचाऱ्यांच्या प्रलंबित मागण्यांबाबत ग्रंथालय कर्मचारी/ कार्यकर्ते यांचेकडून उपोषणाबाबत घेतलेला निर्णय मागे घेणेबाबत संबंधितास विनंती करण्यात आली होती. त्यानुसार उपोषण मागे घेण्यात आले आहे.

(४) मा.उपमुख्यमंत्री महोदयांकडे शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांच्या विविध मागण्यासंदर्भात दिनांक १२/०२/२०२० रोजी आयोजित बैठकीमध्ये मा.उपमुख्यमंत्री महोदयांनी नवीन सार्वजनिक ग्रंथालयांना मान्यता तसेच कार्यरत शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांना वर्गवाढ देऊ नये व ग्रंथालय सेवकांची वेतनश्रेणी/ सेवाशर्तीची मागणी मान्य करता येणार नाही, असे निर्देश दिले आहेत.

शासनमान्य सार्वजनिक ग्रंथालयांच्या अनुदानात वाढ करणेबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना कॅशलेस वैद्यकीय
प्रतिपूर्ती योजना लागू करणेबाबत**

(१३) * १२२६८ डॉ.रणजित पाटील, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे, श्री.किरण सरनाईक : तारांकित प्रश्न क्रमांक १०९०३ ला दिनांक २७ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सावित्रीबाई फुले - फातिमा शेख कॅशलेस कुटुंब आरोग्य योजना लागू करण्याबाबत शिक्षक भारती संघटनेनी मागणी केली असून त्यानुषंगाने राज्यातील सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना देण्यात येणारी वैद्यकीय प्रतिपूर्ती योजना ही कॅशलेसच्या स्वरूपात देण्याबाबत सर्व प्रकारची माहिती शासनाने शाळांकडून घेतली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील नगर परिषद माध्यमिक शाळेतील कर्मचाऱ्यांना वैद्यकीय प्रतिपूर्ती देयकाचा लाभ मिळणेबाबत अद्याप कोणतीच कार्यवाही झाली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच, राज्यातील अंशतः अनुदानित म्हणजेच २०%, ४०%, ६०% व ८०% वेतन घेणाऱ्या शाळांना शालेय पोषण आहार योजना व पाठ्यपुस्तक योजना लागू केली आहे त्याचप्रमाणे सदरहू शाळेतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वैद्यकीय देयक प्रतिपूर्ती योजना लागू करण्याबाबत शासनाने उपाययोजना केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, कॅशलेस प्रतिपूर्ती योजना शिक्षकांना तात्काळ लागू करण्याबाबत मा.शालेय शिक्षण मंत्री महोदयांनी सभागृहात आश्वासित केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील नगर परिषद माध्यमिक शाळेतील तसेच इतर शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना कॅशलेस वैद्यकीय प्रतिपूर्ती योजना लागू करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, असल्यास, सदरहू प्रस्तावाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे, तसेच सदरहू प्रस्तावास मान्यतेबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

शासन पत्र दिनांक २८/११/२०१९ अन्वये महानगरपालिका/नगरपालिका/नगरपरिषद (बृहन्मुंबई व ठाणे महानगरपालिका वगळून) संचलित १०० टक्के अनुदानित माध्यमिक शाळांमधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वैद्यकीय खर्चाची प्रतिपूर्ती करण्याबाबत सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) कॅशलेस आरोग्य योजना शिक्षकांना तात्काळ लागू करण्याबाबत तत्कालीन मा.शालेय शिक्षण मंत्री यांनी विधानमंडळासमोर आशवासित केले होते.

तथापि, त्याअनुषंगाने सादर केलेल्या प्रस्तावास सार्वजनिक आरोग्य विभाग, नियोजन विभाग व वित्त विभागाने असहमती दर्शवली आहे. तसेच राज्य शासकीय अधिकारी-कर्मचारी यांनाही अद्याप कॅशलेस सुविधा अनुज्ञेय नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ, नागपूर येथे
सुविधा केंद्र उभारण्याबाबत**

(१४) * १२५४९ श्री.अभिजित वंजारी, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ, नागपूर येथील विद्यार्थ्यांना त्यांच्या अडचणी सोडविण्यासाठी एक स्वतंत्र कॉल सेंटर उभारण्याचे आश्वासन विद्यापीठाच्या विधी सभेच्या माहे नोव्हेंबर, २०२१ रोजीच्या बैठकीत देण्यात आल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त विद्यापीठातील विविध अभ्यासक्रमात चार लाखाहून अधिक विद्यार्थी शिकत असून त्यामध्ये नागपूर शहरासह भंडारा, गोंदिया, वर्धा आणि नागपूर ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदरहू भागातील विद्यार्थ्यांना सर्वाधिक समस्या गुणपत्रिका, विविध प्रमाणपत्र आणि परिक्षेसंदर्भात असून महाविद्यालयाकडून योग्य माहिती मिळत नसल्याने विद्यार्थी परीक्षा विभागासह इतर विभागात जात असून तेथेही आवश्यक ती माहिती, सहकार्य मिळत नसल्याने विद्यार्थ्यांना नाहक त्रास सहन करावा लागतो, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ, नागपूर येथे सुविधा केंद्र निर्माण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत : (१) होय.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठात Centralised call Center स्थापित करण्याची कार्यवाही सुरु करण्यात आली असून दिनांक १ मार्च, २०२२ पासून प्रत्यक्षात कामकाज सुरु होणार आहे.

(२) होय.

(३) नाही.

(४) विद्यार्थ्यांना त्यांच्या अडचणी सोडविण्यासाठी Centralised Call Centre ही सुविधा देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्याच्या शिक्षक भरतीमध्ये आर्थिक गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(१५) * ११७८५ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या शिक्षक भरतीमध्ये आर्थिक देवाणघेवाण करून गैरव्यवहार झाल्याचे नुकतेच माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्याच्या शिक्षक भरतीमधील २०६२ जागांसाठी संस्थाचालकांनी उमेदवारांच्या मुलाखती घेतल्यावर पात्र उमेदवारांना शिक्षणाधिकारी कार्यालयाकडून नियुक्तीची पत्रे देणे बंधनकारक असतानाही

केवळ आर्थिक देवाणघेवाणीसाठी काही जिल्ह्यातील शिक्षणाधिकाऱ्यांनी नियुक्ती पत्रे उमेदवारांना दिली नसल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार संबंधित दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) हे खरे नाही. गैरव्यवहार भरती प्रक्रियेत झालेला नसून, शिक्षक पात्रता परीक्षेत झाला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील पुनर्विकास प्रकल्प प्रलंबित असल्याबाबत

(१६) * १९८२७ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार : तारांकित प्रश्न क्रमांक १०७६४ ला दिनांक २७ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने सागरी हद्द नियंत्रण कायदा भरती रेषापासून ५० मीटरवर लागू करण्यामधील अडथळे दूर केले असूनही राज्य पातळीवर संबंधित आराखडा मंजूर न झाल्यामुळे समुद्र किनारी असलेले मुंबईतील अनेक पुनर्विकास प्रकल्प प्रलंबित असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्पांना दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२१ पर्यंत लागू असलेल्या चटई क्षेत्रफळ अधिमुल्य सवलतीचा लाभ घेता आला नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, शासकीय अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे सदर आराखडा प्रलंबित असल्याने उक्त आराखडा मंजूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, त्याबाबत शासनाची भूमिका काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१) हे खरे नाही. केंद्रीय पर्यावरण, वने व वातावरणीय बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी सी.आर.झेड. अधिसूचना, २०१९ अंतर्गत मुंबई शहर व मुंबई उपनगर जिल्ह्यांसाठी सी.आर.झेड. आराखडा दिनांक २९/०९/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये मंजूर केलेला आहेत. तसेच, दिनांक २१/०२/२०२२ रोजी मुंबई शहर व उपनगर जिल्ह्यांसाठीचे सी.आर.झेड. आराखडे केंद्र शासनाने सांक्षातिक केले आहेत.

(२) हे खरे नाही. सी.आर.झेड. अधिसूचना दिनांक १८/०१/२०१९ मधील तरतुदीनुसार, सी.आर.झेड.-२ क्षेत्रातील इमारत बांधकाम प्रकल्पांना, अधिसूचना जारी झालेल्या दिनांक रोजीचे (१८ जानेवारी, २०१९) लागू असलेले चटई क्षेत्रफळ अनुज्ञेय आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूरसह राज्यात एनपीएच योजनेतील शिधापत्रिकाधारकांना
सार्वजनिक वितरण प्रणालीद्वारे अन्नधान्य पुरवठा करण्याबाबत**

(१७) * १२५५३ श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) नागपूरसह राज्यात कोविडच्या काळात सार्वजनिक वितरण प्रणालीमार्फत होणारा अन्नधान्य पुरवठा कमी झाल्याने एनपीएच योजनेत (प्राधान्य घटकात न मोडणाऱ्या) २ लाख ६७ हजार कुटुंबांना म्हणजेच अंदाजे ९ लाख लोकसंख्या असणाऱ्या केशरी शिधापत्रिकाधारकांना धान्य उपलब्ध करून देण्याची मागणी होत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, एनईआर अंतर्गत शिधापत्रिकाधारकांना प्राधान्य गटात समाविष्ट न करता अन्नधान्य लाभापासून वंचित ठेवल्याने सदर अडचणी सोडवण्याबाबत नागपूर येथील लोकप्रतिनिधींनी जिल्हाधिकारी, नागपूर यांना लेखी तक्रार निवेदनाद्वारे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून गरजूंना अन्न धान्य मिळण्यासाठी तसेच ऑनलाईन शिधापत्रिका नोंदणी प्रक्रियेतील अडचणी दूर होण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.छगन भुजबळ : (१) हे खरे आहे. निवेदनातील मागणीच्या अनुषंगाने नमूद करण्यात येते की, देशातील नोव्हेल कोरोना विषाणूच्या प्रादुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना व शेतकरी योजनेतर्गत समाविष्ट न झालेल्या परंतु ज्यांचे वार्षिक कौटुंबिक उत्पन्न रुपये १ लाखापर्यंत आहे अशा सुमारे ७२ लाख एपीएल (केशरी) शिधापत्रिकांवरील सुमारे ३ कोटी एवढ्या लाभार्थ्यांना प्रतिव्यक्ती प्रतिमाह ३ किलो गहू (रुपये ८/- प्रतिकिलो) व २ किलो तांदूळ (रुपये १२/- प्रतिकिलो) याप्रमाणे माहे मे, २०२० ते ऑगस्ट, २०२० या ४ महिन्यांकरीता अन्नधान्याचे वितरण करण्यात आले आहे. सदर वितरणानंतर जिल्ह्यामधील शासकीय गोदामांमध्ये तसेच रास्त भाव दुकानांमध्ये शिल्लक असलेल्या अन्नधान्याचे (गहू व तांदूळ) वाटप त्याच एपीएल (केशरी) शिधापत्रिकाधारकांना प्रतिव्यक्ती १ किलो गहू व १ किलो तांदूळ याप्रमाणे २ किलो अन्नधान्य माहे जून, २०२१ करीता त्याच सवलतीच्या दराने (गहू रुपये ८/- प्रतिकिलो व तांदूळ रुपये १२/- प्रतिकिलो) वितरणाबाबतचा निर्णय दिनांक २५/०५/२०२१ च्या शासन पत्रान्वये संबंधितांना कळविण्यात आला आहे. तदनंतरही अन्नधान्य शिल्लक असल्यास सदर अन्नधान्याचे वितरण त्याच परिमाणात व दरात अन्नधान्य संपेपर्यंत करण्याबाबत दिनांक १३/१०/२०२१ च्या शासन पत्रान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात आले आहे.

(२) व (३) एनईआर अंतर्गत शिधापत्रिकाधारकांना प्राधान्य गटात समाविष्ट न करता अन्नधान्य लाभापासून वंचित ठेवल्याने सदर अडचणी सोडवण्याबाबत नागपूर येथील लोकप्रतिनिधींनी दिलेले लेखी निवेदन जिल्हाधिकारी, नागपूर यांना प्राप्त झाले आहे.

एनईआर प्रकारातील सर्व शिधापत्रिकांना राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेतर्गत अनुज्ञेय अन्नधान्य मंजूर करण्यात येते. त्यामुळे शिधापत्रिका एनईआर मध्ये वर्ग झाल्याने लाभार्थी अन्नधान्यापासून वंचित राहणार नाही याची दक्षता घेण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील महाविद्यालयांमध्ये निवडणूक साक्षरता
मंडळ स्थापन करण्याबाबत**

(१८) * १२७६४ श्री.सुजितसिंह ठाकूर, श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील महाविद्यालयांमध्ये राज्य शासनाच्या निदेशानुसार विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात येत असून याअनुषंगाने राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ, नागपूर यांनी महाविद्यालयामधील निवडणूक साक्षरता मंडळाच्या माध्यमातून कार्यक्रम आयोजित करण्याचे निर्देश दिल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागपूर विद्यापीठातील ७१ टक्के महाविद्यालयांमध्ये निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन करण्यात आले नसून सर्व महाविद्यालयात निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन करण्याबाबत मा.राज्यपाल महोदयांकडून दिनांक ७ जुलै, २०२१ तर उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाकडून दिनांक २३ जुलै, २०२१ रोजी कळविण्यात येऊनही नागपूर विद्यापीठातील महाविद्यालयामध्ये निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन करण्यात आली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महाविद्यालयांकडून शासनाच्या निर्देशानुसार राज्यातील ज्या महाविद्यालयांनी निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन केले नाही अशा महाविद्यालयांवर कारवाई करून निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत : (१) होय.

(२) एकूण १४२ महाविद्यालयांनी निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन केले आहे. निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन करण्याबाबत महाविद्यालयांकडे पाठपूरावा करण्यात येत आहे.

(३) ज्या महाविद्यालयांनी अद्याप निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन केलेले नाही अशा महाविद्यालयांना निवडणूक साक्षरता मंडळ स्थापन करून निवडणूक आयोगाच्या सुचनेनुसार कार्यक्रम राबविण्याकरीता पाठपूरावा करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शहाबाज (ता.अलिबाग, जि.रायगड) येथील शासकीय जमिनीवरील
कांदळवनाची वृक्षतोड करून अतिक्रमण केल्याबाबत**

(१९) * ११८९७ श्री.गोपिचंद पडळकर : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शहाबाज (ता.अलिबाग, जि.रायगड) ग्रामपंचायत हद्दीमधील मौजे जुई-बापूजी येथे शासकीय जमिनीच्या १.८४ हेक्टरवरील कांदळवनाची वृक्षतोड करून जेएसडब्लू या कंपनीने जमीन हडप केल्याप्रकरणी सामाजिक कार्यकर्ते श्री.संजय सावंत यांनी मा.महसूल मंत्री, प्रधान सचिव, महसूल व वन विभाग आदीकडे तक्रारी केल्यानंतर विभागीय आयुक्त, कोकण यांनी जिल्हाधिकारी, रायगड यांना कारवाई करण्याचे आदेश देवूनही जेएसडब्लू कंपनीच्या व्यवस्थापनावर कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, राखीव वने म्हणून घोषित असलेल्या जमिनीवर जेएसडब्ल्यू कंपनीने बेकायदेशीररित्या कब्जा करून कोणतीही परवानगी न घेता सन २००९ पासून कांदळवनाचे क्षेत्र नष्ट केले, तसेच कंपनीच्या विस्तारासाठी मातीचा भराव टाकला, संरक्षक भिंत देखील उभारली तसेच कन्व्हेअर बेल्टसाठी सिमेंट काँक्रीटचे फाऊंडेशनही केलेले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपवनसंरक्षक, अलिबाग यांच्या आदेशानुसार परिक्षेत्र वन अधिकारी तसेच महसूल विभाग यांनी दिनांक ३ फेब्रुवारी, २०२० रोजी गुन्हा नोंदवल्याचे पत्र दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०२० रोजी तहसिलदार, अलिबाग यांना दिले असतानाही याप्रकरणी अद्याप कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार संबंधित दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१) हे खरे नाही. सदर प्रकरणी शासकीय जमिनीवरील कांदळवन तोड केलेबाबत उपविभागीय दंडाधिकारी, अलिबाग यांनी पर्यावरण (संरक्षण) अधिनियम १९८६ मधील कलम १९ व कलम १५(१) मधील तरतुदीनुसार जे.एस.डब्ल्यू. कं.लि. या कंपनीचे महाव्यवस्थापक यांचेविरुद्ध मा.मुख्य न्यायदंडाधिकारी, अलिबाग यांचे न्यायालयात दिनांक २१/०९/२०२० रोजी तक्रार दाखल करण्यात आलेली आहे.

तसेच, वन विभागाकडूनदेखील भारतीय वन अधिनियम १९२७ चे कलम २६(१) नुसार दिनांक ०३/०२/२०२० रोजी वन गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे.

(२), (३) व (४) याअनुषंगाने महसूल व वन विभाग यांनी उक्त कंपनीविरुद्ध स्वतंत्रपणे फौजदारी तक्रार व वनगुन्हा दाखल केलेला आहे. तसेच, महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम १९६६ मधील तरतुदीनुसार भुईभाड्याची रक्कम मिळून रुपये २,३९,४४,८२८/- इतका दंड केलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला जिल्ह्यामधील शासकीय गोदामातील
तांदूळ अपहारप्रकरणी कारवाई करण्याबाबत**

(२०) * १२८६६ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.संजय दौंड : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यात शासकीय अनुदानित सबसीडी असलेल्या स्वस्त धान्य दुकानातील तांदूळाची काळ्या बाजारात विक्री केली जात असल्याप्रकरणी जिल्हा पोलीस अधीक्षक व अपर पोलीस अधीक्षक यांच्या मार्गदर्शनाखाली विशेष पथकाने कारवाई करून बाळापूर जवळील राष्ट्रीय महामार्गावर ४९० पोती तांदूळासह भरलेला ट्रक असा एकूण रुपये १९ लाख ९० हजारांचा मुद्देमाल जप्त केल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासकीय गोदामातून तांदूळ विक्री प्रकरणी करण्यात आलेल्या कारवाईमध्ये दोन आरोपींना अटक करून जीवनावश्यक वस्तु अधिनियमनाच्या कलमाअन्वये त्यांच्यावर गुन्हा दाखल करण्यात आला, तसेच यामध्ये अजून आरोपींचा समावेश आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.छगन भुजबळ : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

तांदूळाचा ट्रक विशेष पथक, पोलीस अधीक्षक कार्यालय, अकोला यांनी जिल्हा पोलीस अधीक्षक व अपर पोलीस अधीक्षक यांच्या मार्गदर्शनाखाली बाळापूर जवळील राष्ट्रीय महामार्गावर नांदुरा, जि.बुलढाणा येथून बाळापूर, जि.अकोला मार्गे नवेगाव बांध, ता.अर्जुनी, मोरगाव, जि.गोंदिया येथे नेण्यात येणारा ४९० पोती तांदूळासह भरलेला ट्रक जप्त केला असून प्रत्येक कट्ट्यात ५० किलो प्रमाणे एकूण ४९० कट्ट्यात २४५ क्विंटल तांदूळ, प्रत्येकी रुपये २०००/- क्विंटल प्रमाणे रुपये ४,९०,०००/- तसेच

ट्रक क्र. MH-४०-AK-०१३८ ची किंमत अंदाजे रुपये १५,००,०००/- असा एकूण रुपये १९,९०,०००/- चा मुद्देमाल दिनांक १०/०१/२०२२ रोजी जप्त केला आहे.

(२) ट्रक क्र. MH-४०-AK-०१३८ चा चालक श्री.विजय कटारे व क्लीनर श्री.विजय वंजारी या दोघांना अटक करण्यात आली असून तांदूळ साठवणारा श्री.विष्णू अटोले यांना विशेष फौजदारी न्यायालयाने अटकपूर्व जमीन मंजूर केला आहे. गुन्ह्यात एक आरोपी अटक करणे बाकी असून सदर गुन्ह्याचा तपास सुरु आहे. तसेच, या प्रकरणी जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अकोला कार्यालयाने दिनांक ०३/०२/२०२२ रोजी अप क्र. २२/२०२२ मधील आरोपींना जीवनावश्यक वस्तु कायदा, १९५५ चे कलम ६ ब नुसार कारणे दाखवा नोटीस बजावली आहे.

(३) पोलीस स्टेशन, बाळापूर येथे गुन्हा नोंद झाला असून या प्रकरणी पोलीस स्टेशनचा चौकशी अहवाल अद्याप अप्राप्त आहे, असे जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अकोला यांनी दिनांक २१/०२/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले आहे.

सदर प्रकरणी दिवाणी व फौजदारी न्यायालय, बाळापूर यांचेकडील किरकोळ फौजदारी अर्ज १८/२०२२ मधील पारीत आदेश दिनांक २९/०१/२०२२ नुसार अर्जदार श्री.संदिप विष्णू अटोले यांना पोलीस स्टेशन, बाळापूर येथील गुन्हा क्र. २२/२०२२ मधील जप्त ४९० बॅग एकूण २४५ क्विंटल तांदूळ पैकी नूमन्यासाठी वेगळा काढलेला एकूण ४ किलो तांदूळ वगळता उर्वरित तांदूळ अंतरिम आदेशाप्रमाणे अटी व शर्तीस अधिन राहून रुपये ४,९०,०००/- चे सुपूर्द नामा दिल्यावर देण्यात यावे असे आदेश झाले आहेत.

तसेच किरकोळ फौजदारी अर्ज क्र. १९/२०२२ मधील पारीत आदेश दिनांक ३१/०१/२०२२ नुसार अर्जदार श्री.रामेश्वर श्रीराम नागरीकर यांना पोलीस स्टेशन बाळापुर येथील गुन्हा क्र. २२/२०२२ मधील ट्रक नोंदणी क्रमांक MH-४०AK-०१३८ अंतरिम आदेशाप्रमाणे अटी व शर्तीस अधिन राहून रुपये १५,००,०००/- चे सुपूर्द नामा दिल्यावर देण्यात यावे, असे आदेश झाले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील अकृषी विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील
शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना आश्वासित प्रगती योजना लागू करण्याबाबत**

(२१) * ११९३३ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.विक्रम काळे :
सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

(१) राज्यातील १३ अकृषी विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयांतील
शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची सन १९९४ ते सन २०१८ पर्यंत सुरु असलेली
कालबद्ध पदोन्नती योजना पूर्वलक्षी प्रभावाने रद्द करण्यात आली, हे खरे
आहे काय,

(२) असल्यास, अकृषी विद्यापीठे व महाविद्यालयातील शिक्षकेतर
कर्मचाऱ्यांची रद्द केलेली सेवाअंतर्गत आश्वासित प्रगती योजना पूर्ववत लागू
करण्यासाठी कर्मचारी संघटनेने शासनाकडे पाठपुरावा करूनही कोणतीही
कार्यवाही झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात अकृषी विद्यापीठातील कर्मचारी वगळता इतर
शासकीय व पात्र कर्मचाऱ्यांना १०, २० व ३० वर्षे आश्वासित प्रगती योजना
लागू केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून इतर
कर्मचाऱ्यांप्रमाणे १३ अकृषी विद्यापीठ व संलग्नित महाविद्यालयांतील
शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सेवाअंतर्गत आश्वासित प्रगती योजना लागू
करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत : (१), (२), (३) व (४) राज्यातील महाविद्यालयीन शिक्षकेतर
कर्मचाऱ्यांना १२ व २४ वर्षांची सुधारित सेवांतर्गत आश्वासित प्रगती योजना
पूर्ववत सुरु करण्याबाबतची निवेदने विद्यापीठ/महाविद्यालयीन शिक्षकेतर
कर्मचारी संघटनांकडून प्राप्त होत असतात. शासन निर्णय दिनांक
२८/१२/२०१० व दिनांक १५/०२/२०११ अन्वये अनुक्रमे वित्त विभागाच्या दिनांक
०५/०७/२०१० व दिनांक ०१/०४/२०१० च्या शासन निर्णयातील तरतुदी अकृषी
विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील कर्मचाऱ्यांना विभाग स्तरावरून

जशाच्या तशा लागू करून त्याप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आले. सदरहू योजना अकृषी विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील कर्मचाऱ्यांना लागू करण्यामुळे शासनावर वित्तीय भार येत असल्याने उक्त शासन निर्णयास वित्त विभागाची मान्यता घेणे अपेक्षित होते. तथापि, उपरोक्त दिनांक २८/१२/२०१० व दिनांक १५/०२/२०११ निर्गमित करताना वित्त विभागाची मान्यता घेण्यात आली नसल्याचे निदर्शनास आल्यावर वित्त विभागाने दिलेल्या निर्देशानुसार उक्त दोन्ही शासन निर्णय अनुक्रमे दिनांक १६/०२/२०११ व दिनांक ०७/१२/२०१८ अन्वये पूर्वलक्षी प्रभावाने रद्द करण्यात आलेले आहेत. तथापि, सदर योजना रद्द झाल्यामुळे कर्मचाऱ्यांची वेतननिश्चिती करणे, सेवानिवृत्ती प्रकरणे निकाली काढणे इ. संदर्भात उद्भवलेल्या अडचणी विचारात घेऊन शासन निर्णय दिनांक १५/०२/२०११ व दिनांक २८/१०/२०१० मधील तरतुदी पूर्ववत करण्यासाठीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

तसेच वित्त विभाग शासन निर्णय दिनांक ०२ मार्च, २०१९ अन्वये राज्यातील शासकीय कर्मचारी तसेच जिल्हा परिषद शिक्षकेतर कर्मचारी व अन्य शिक्षकेतर कर्मचारी यांना त्यांच्या १०, २० व ३० वर्षांच्या नियमित सेवेनंतर तीन लाभांची सुधारित आशवासित प्रगती योजना पात्रतेनुसार लागू करण्यात आलेली आहे. राज्यातील अकृषी विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना उपरोक्तप्रमाणे १२ व २४ वर्षांची सुधारित सेवातर्गत आशवासित प्रगती योजना लागू करण्याबाबतचा निर्णय झाल्यानंतर सदर योजना (तीन लाभांची सुधारित सेवातर्गत आशवासित प्रगती योजना) लागू करण्याबाबत निर्णय घेणे उचित ठरेल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवी मुंबईतील खाडी किनाऱ्यावरील तलावांचे प्रदूषण
रोखण्याकरिता उपाययोजना करण्याबाबत**

(२२) * १२११९ श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नवी मुंबई खाडीमधील तलावात औद्योगिक क्षेत्रातल्या विविध नाल्यातून सोडलेल्या रासायनिक पाण्यामुळे मोठ्या प्रमाणात मासे मृत पावत असल्याने मच्छीमारांचे लाखो रुपयाचे नुकसान होत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ च्या पहिल्या आठवड्यात व त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ऐरोली, दिवा, घणसोली व कोपरखैरणे येथील मासेमारी करताना शासनाकडून अनेक निर्बंध लादल्यामुळे तलावातील गाळ काढणे शक्य होत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, तलावातील गाळ न काढल्यामुळे माशांचे प्रजनन होत नसल्याने माशांच्या प्रजननावर त्याचा परिणाम होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मासेमारीकरीता लावलेले निर्बंध शिथिल करून तलावातील गाळ काढण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१) हे खरे नाही.

- (२) नवी मुंबईतील स्ट्रॉम वॉटर ड्रेन सिस्टीम आणि धारण तलाव (Holding Pond) पुनरुज्जीवन प्रकल्पाला सीआरझेड परवानगी मिळण्याकामी नवी मुंबई महानगरपालिकेकडून प्रस्ताव महाराष्ट्र सागरी किनारा व्यवस्थापन प्राधिकरण (MCZMA) कडे सादर करण्यात आला होता.
- (३) मत्स्य व्यवसाय विभाग यांचेकडील अहवालानुसार, खाडी क्षेत्र लागतचे कांदळवन हे माशांच्या प्रजननाचे केंद्र असल्याने सदर खाडीतील प्रदूषण वाढीमुळे व गाळ साचल्यामुळे माशांच्या प्रजननावर विपरीत होऊ शकतो.
- (४) महाराष्ट्र सागरी किनारा व्यवस्थापन प्राधिकरण (MCZMA) च्या दिनांक १०/०६/२०२१ रोजी झालेल्या १५५ व्या बैठकीत नवी मुंबईतील स्ट्रॉम वॉटर ड्रेन सिस्टीम आणि धारण तलाव (Holding Pond) पुनरुज्जीवनच्या प्रस्तावावर झालेल्या निर्णयानुसार स्थळ पाहणी करण्यात येऊन नवी मुंबई महानगरपालिकेला हायड्रॉलिक अभ्यासासह सुधारित सर्वसमावेशक प्रस्ताव सादर करण्याबाबत कळविले आहे. नवी मुंबई महानगरपालिकेकडून सर्वसमावेशक प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर, अग्रक्रमाने महाराष्ट्र सागरी किनारा व्यवस्थापन प्राधिकरणाच्या (MCZMA) बैठकीत घेण्यात येईल.

तसेच वाशी आणि बेलापूर येथील पंपिंग स्टेशनचे आणि भरती गेट्सचे नूतनीकरणाचा प्रस्ताव दिनांक ०१/१०/२०२१ रोजी केंद्रीय पर्यावरण वने व वातावरणीय बदल नवी दिल्ली (MoEF& CC) यांच्याकडे मंजूरीस्तव पाठविण्यात आलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**माहुल (मुंबई) येथील वातावरणातील प्रदूषण
रोखण्याकरीता उपाययोजना करण्याबाबत**

(२३) * ११८६५ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माहुल, मुंबई येथील प्रदूषित वातावरणामुळे स्थानिक नागरिकांच्या आरोग्यास धोका निर्माण झाला असून नागरिक विविध आजाराने त्रस्त झाल्याचे दिनांक ८ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सद्यःस्थितीत माहुल येथे वास्तव करीत असलेल्या प्रकल्पबाधितांची संख्या सुमारे ७ हजार ५०० आहे, परंतु येथील प्रदूषित परिसर राहण्यास योग्य नसल्याचा अहवाल "निरी" ने दिला असल्याने माहुल वासियांना सुरक्षित स्थळी स्थलांतरित करण्यात यावे, या प्रमुख मागणीसाठी येथील नागरिकांनी आंदोलन केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, माहुल, मुंबई येथील प्रदूषण कमी करण्यासाठी योजनांचा नियमन अहवाल घेणे, हवेची गुणवत्ता सुधारणे, वृक्ष लागवड करणे व सदर परिसराचा शाश्वत विकास करणे याबाबत शासनाने कोणतीही कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार माहुल, मुंबई येथील प्रदूषण कमी करण्याच्या अनुषंगाने तसेच येथील नागरिकांचे स्थलांतरण करण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

माहुल मुंबई येथील प्रदूषित वातावरण व तेथील लोकांचा स्थलांतराचा प्रश्नाबाबतचे वृत्त वर्तमानपत्रात प्रसिध्द झाले होते.

(२) निरी या संस्थेने सन २०१७ साली माहुल परिसरात हवा गुणवत्ता तपासणी केली होती व त्याप्रमाणे डिसेंबर, २०१८ साली अहवाल प्रकाशित केला होता, त्यावेळी व्ही.ओ.सी. चे प्रमाण जास्त असल्याचे निदर्शनास आले होते तथापि, त्याचा मानवी आरोग्यावर विपरीत परिणाम होण्याची शक्यता कमी आहे.

(३) केंद्रीय प्रदूषण मंडळामार्फत कृती आराखडा मा.हरित लवाद यांना सादर करण्यात आलेली होता. सदरील कृती आराखड्यानुसार व मा.हरित लवाद यांनी आदेशित केल्यानुसार त्याची अंमलबजावणी सुरु असून या प्रकरणी मा.हरित लवाद यांनी दिनांक १३/०८/२०२० रोजीच्या आदेशान्वये माहुल येथील उद्योगांना दंड चे आदेश पारीत केलेले आहेत.

माहुल व आंबापाडा परिसरातील प्रदूषण कमी करण्यासाठी मंडळाकडून कृती आराखडा व अहवाल तयार करून मा.हरित लवाद व इतर न्यायालयात सादर करण्यात आलेले असून त्याची प्रभावीपणे अंमलबजावणी सुरु आहे.

(४) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने दिलेल्या आदेशानुसार मे.जिलेन्से इनोव्हेशन लॅब प्रा.लि., चेन्नई या संस्थेकडून माहुल आंबापाडा परिसरात माहे फेब्रुवारी, मार्च-२०२० व जानेवारी, फेब्रुवारी २०२१ मध्ये केलेल्या VOC चे मोजमाप हे यापूर्वी २०१९ मध्ये मे.एसजीएस या संस्थेने केलेल्या अहवालाशी तुलना केली असता VOC मोजमापन कमी आढळून आले असून त्यामुळे तेथील हवेची गुणवत्ता सुधारत असल्याचे आढळून येते.

मा.उच्च न्यायालयाच्या दिनांक २३/०९/२०१९ च्या आदेशानुसार आजमितीपर्यंत महानगरपालिकेस म्हाडा व झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांचेकडून बोरीवली येथील गोरई व मालाड येथील आप्पावाडा येथे एकूण ८५६ सदनिका प्राप्त झालेल्या आहेत. बोरीवली गोरई येथे २८८ व मालाड आप्पावाडा येथे ५६८ असे एकूण ८५६ सदनिकामध्ये स्थलांतरीत करण्याकरीता एव्हरस्माईल संकुल माहुल येथील प्रकल्पबाधितांना महानगरपालिकेचे वाटप पत्र देण्यात आले आहे.

तसेच एव्हरस्माईल संकुल माहुल येथील ८८ प्रकल्पबाधित पीएपी धारकांनी स्थलांतरीत होण्यास नकार दिलेला आहे.

उर्वरित प्रकल्प बाधित पीएपी धारकांना मुंबईत इतर ठिकाणी स्थलांतर करावयाचे असल्यास ४९३१ एवढ्या अतिरिक्त पीएपी सदनिकांची आवश्यकता लागेल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेच्या पुणे विभागीय माध्यमिक व उच्च
माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या मागण्या मान्य करण्याबाबत**

(२४) * १२४९४ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके, डॉ.रणजित पाटील, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिक्षक पात्रता परीक्षेत (टीईटी) केलेल्या गैरव्यवहारामुळे महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेचे तत्कालीन आयुक्त आणि पुणे विभागीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाचे तत्कालीन अध्यक्ष यांच्या कार्यालयाला लावलेले सील काढण्यात यावे आणि शालार्थ आयडी मान्यता आणि संदर्भातील कागदपत्रे, नस्ती निकालात काढाव्यात अशी मागणी महाराष्ट्र राज्य कनिष्ठ महाविद्यालयीन शिक्षक संघाच्या वतीने मा.शालेय शिक्षण मंत्री यांना माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू मागणीनुसार कोणता निर्णय घेतला आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) असे निवेदन प्राप्त झालेले दिसत नाही.

पुणे विभागीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाचे तत्कालीन अध्यक्षांचे कार्यालयास लावलेले सील शिक्षक पात्रता परीक्षेतील गैरव्यवहाराच्या अनुषंगाने लावलेले नसून नियमित कार्यालयीन पध्दती म्हणून लावले होते.

तसेच संबंधित सील उघडल्यानंतर कक्षात असलेल्या शालार्थ आय.डी मान्यतेसंबंधीच्या प्रकरणावर कार्यवाही पूर्ण झाल्याचे निदर्शनास आले आहे.
(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील कोळसा उद्योगांच्या प्रदुषणामुळे शेतकऱ्यांच्या पिकांचे नुकसान होत असल्याबाबत

(२५) * १२३९१ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील उद्योगांकडून होत असलेल्या प्रदुषणामुळे तथा कोळसा वाहतुकीमुळे परिसरातील कापसाची पिके काळी पडून शेतीचे नुकसान होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रदुषणामुळे पर्यावरणावर दुष्परिणाम झाला असून कापसासोबतच सोयाबीन व इतर पिकांवर देखील प्रदुषणाचा परिणाम झाल्याने पिकांचे नुकसान होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्हाधिकार्यातर्फे याबाबत पाहणी करून संबंधित सर्व शेत मालाच्या नुकसानीची दखल घेवून शेतकऱ्यांना नुकसानभरपाई देण्याबाबत संबंधित कंपनीला निर्देश देण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू कंपनीकडून शेतकऱ्यांना नुकसानभरपाई देण्याबाबत कार्यवाही करून नियमबाह्य कोळसा वाहतूक करणाऱ्यांवर तसेच प्रदुषण नियमांचे पालन न करणाऱ्या कंपनीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१) व (२) हे खरे आहे.

जिल्हाअधीक्षक कृषी अधिकारी, चंद्रपूर यांच्या दिनांक २५/०२/२०२२ रोजीच्या पत्रानुसार प्रदुषणामुळे कापूस व सोयाबीन पिकांच्या वाढीवर परिणाम होत असून उत्पादनात घट येत आहे.

(३) याबाबत जिल्हाधिकारी, चंद्रपूर यांनी कृषी अधिकारी, चंद्रपूर यांना व तहसिलदार, चंद्रपूर यांना पंचानामे करून अहवाल सादर करण्याचे आदेश दिले आहेत.

(४) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून प्रदूषण नियंत्रण नियमांचे पालन न करणाऱ्या उद्योगांवर कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली असून प्रदूषण नियंत्रणाबाबत ठोस पावले न उचलणाऱ्या उद्योगांना अंतरिम निर्देश देऊन बँक हमी घेण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शिवभोजन थाळी केंद्रांवर सी.सी.टी.व्ही.कॅमेरे बसविण्याबाबत

(२६) * १२०३३ श्री.महादेव जानकर, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.संजय दौंड, श्री.अरुण लाड : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील गरीब व गरजू नागरिकांना अल्प दरात जेवण उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने शासनाने सुरु केलेल्या शिवभोजन थाळी योजनेत केंद्र चालकांकडून होत असलेला भ्रष्टाचार व गैरव्यवहार थांबविण्यासाठी शिवभोजन थाळी केंद्राच्या संचालकांनी दिनांक ३१ जानेवारी, २०२२ पर्यंत सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे बसवावे असे आदेश शासनाने दिनांक ५ जानेवारी, २०२२ रोजी काढले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे बसविण्याकरीता देण्यात आलेल्या अंतिम तारखेला मुदतवाढ द्यावी तसेच कॅमेरे बसविण्याकरीता शासनाने आर्थिक मदत करावी अशी मागणी केंद्र चालकांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून केंद्र चालकांना सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे बसविण्याकरीता मुदतवाढ व आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे, तसेच, आतापर्यंत किती केंद्र चालकांनी सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे बसविले आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.छगन भुजबळ : (१) राज्यात शिवभोजन योजनेची अधिक प्रभावीपणे अंमलबजावणी करणे तसेच कार्यरत शिवभोजन केंद्रांवर परिणामकारक नियंत्रण ठेवण्याकरीता शासन निर्णय दिनांक २७/१२/२०२१ अन्वये राज्यातील सर्व शिवभोजन केंद्रांमध्ये दिनांक ३१/०१/२०२२ पर्यंत सी.सी.टी.व्ही. यंत्रणा बसविण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) दिनांक ३१/०१/२०२२ पर्यंत एकूण १,०३० शिवभोजन केंद्रांमध्ये केंद्र चालकांनी स्वखर्चाने सीसीटीव्ही यंत्रणा बसविली असून उर्वरित ४९७ शिवभोजन केंद्रांवर सीसीटीव्ही यंत्रणा बसविण्यासाठी दिनांक ११/०२/२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये दिनांक २८/०२/२०२२ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे. त्यामुळे केंद्र चालकांना सीसीटीव्ही यंत्रणा बसविण्यासाठी आर्थिक मदत करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील भेसळयुक्त मध निर्मिती करणाऱ्या कंपन्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(२७) * १२४५२ श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या अन्न व औषध प्रशासन विभागाने राबविलेल्या एका विशेष मोहिमेत राज्यातून घेतलेल्या मधाच्या ८६ नमुन्यांपैकी ५२ नमुने अल्प दर्जाचे असल्याचे तपासणी अहवालातून माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनेक नामांकित आस्थापनांचे मध अल्प दर्जाचे आणि भेसळयुक्त असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने अल्प दर्जाचे व भेसळयुक्त मध निर्मिती करणाऱ्या कंपनीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

अन्न व औषध प्रशासनामार्फत माहे डिसेंबर २०२० मध्ये मध या अन्न पदार्थांमधील भेसळी संदर्भात राबविण्यात आलेल्या विशेष मोहिमेअंतर्गत राज्यात विविध ब्रँडचे एकूण ९७ मधाचे नमुने विश्लेषणासाठी घेण्यात आले. त्यापैकी ३९ अन्न नमुने प्रमाणित, ५३ अन्न नमुने कमी दर्जाचे व ०१ नमुना असुरक्षित असल्याचे आढळले व उर्वरित ०४ नमुन्यांचे विश्लेषण अहवाल प्रलंबित आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) कमी दर्जाच्या एकूण ५३ अन्न नमुने संदर्भात ५२ प्रकरणी न्यायनिर्णय अर्ज दाखल करण्यात आले असून त्यापैकी १० न्यायनिर्णय प्रकरणे निकाली काढण्यात आले असून एकूण रुपये ३,५७,०००/- दंड आकारण्यात आला आहे. उर्वरित ४२ प्रकरणे संबंधित न्यायनिर्णय अधिकारी यांचेकडे सुनावणीसाठी प्रलंबित आहेत. ०१ प्रकरणी तडजोड अर्ज दाखल करण्यात आला असून सदर प्रकरणी रुपये १५०००/- तडजोड शुल्क आकारण्यात आले आहे. तसेच ०१ असुरक्षित अन्न नमुन्यांप्रकरणी न्यायालयात खटला दाखल करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोविड-१९ विषाणूमुळे घोषित केलेल्या टाळेबंदीच्या कालावधीत विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान झाल्याबाबत

(२८) * १२६५९ डॉ.सुधीर तांबे, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.अभिजित वंजारी :

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद जिल्हा शिक्षण प्रशिक्षण संस्थेने काढलेल्या निष्कर्षानुसार पहिली ते पाचवी पर्यंतच्या १४.७६ टक्के विद्यार्थ्यांना म्हणजेच तपासणी केलेल्या १ लाख ४७ हजार विद्यार्थ्यांपैकी सुमारे २२ हजार विद्यार्थ्यांना अक्षर ओळखही नसल्याचे दिनांक ८ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोरोना काळातील टाळेबंदीमुळे झालेले विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान रोखण्यासाठी व दर्जात्मक शिक्षण देण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे विद्यार्थ्यांना नियमितपणे प्रत्यक्ष शिक्षण घेता आले नाही. त्यामुळे, पायाभूत साक्षरता व संख्याज्ञान अभियानांतर्गत अध्ययन स्तर निश्चिती करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. त्यामध्ये इयत्ता १ ली ते ५ वी च्या एकूण १,४७,२७७ इतक्या विद्यार्थ्यांचे प्रत्यक्ष शिक्षकांमार्फत सर्वेक्षण करण्यात आले. त्यामध्ये इयत्ता १ ली च्या एकूण ३२८८८ विद्यार्थ्यांपैकी १२३०० इतक्या विद्यार्थ्यांनी अपेक्षित संपादनूक पातळी साध्य केली नसल्याचे निदर्शनास आले, हे प्रमाण ३७.४ टक्के आहे. हे पाचही इयत्तांपैकी इयत्ता १ ली साठी सर्वात जास्त आहे. इयत्ता १ ली ते ५ वी चे सरासरी प्रमाण १४.७६ टक्के आहे. अपेक्षित संपादनूक पातळी साध्य करण्याच्या उद्देशाने भाषा व गणित अध्ययन विकसनाबाबत शिक्षकांचे ऑनलाईन व ऑफलाईन प्रशिक्षण घेण्यात आले आहे. गुणवत्ता वाढीसाठी भाषा-गणित साहित्य पेटी वापर, १०० दिवसांचा अध्ययनस्तर विकसन कार्यक्रम घेण्यात येत आहे. शिक्षकांना दर्जात्मक शिक्षणात सहाय्य करण्यासाठी पर्यवेक्षकीय यंत्रणेच्या शाळा भेटींचे नियोजन करण्यात आले असून त्याद्वारे नियमित शाळा भेटी देण्यात येतात. यामुळे कोरोनाच्या काळात झालेले शैक्षणिक नुकसान भरून येण्यास मदत होणार आहे. तसेच, सदर १०० दिवसांचा कार्यक्रम पार पाडल्यानंतर निष्पत्तीबाबत पुनः सर्वेक्षण करण्यात येणार आहे.

(३) विलंब झालेला नाही.

मांजरम (ता.नायगाव, जि.नांदेड) येथील पाणीपुरवठा योजनेच्या कामाची चौकशी करण्याबाबत

(२९) * ११८६० श्री.सदाशिव खोत, श्री.गोपिचंद पडळकर : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मांजरम (ता.नायगाव, जि.नांदेड) येथील पाणीपुरवठा योजनेसाठी मांजरवाडी ते कौठा रस्त्याच्या बाजूने दीड ते दोन फूट अंतरावर खोदकाम करून योजनेची पाईपलाईन टाकण्यात आली परंतु सदरहू खोदकामासाठी कोणत्याच विभागाची परवानगी घेतली नसल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कामाबाबतची माहिती माहितीच्या अधिकारात निदर्शनास आल्यानंतर संबंधित कामाची चौकशी करून त्यास जबाबदार असणाऱ्या दोषींविरुद्ध कारवाई करण्याची मागणी तेथील सामाजिक कार्यकर्त्यांनी प्रशासनाकडे माहे नोव्हेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू मागणीच्या अनुषंगाने कार्यवाही करून संबंधित दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गुलाबराव पाटील : (१) हे खरे नाही.

सदरील योजनेचे पाईप लाईन टाकण्यासाठी उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उप विभाग, कंधार यांनी प्रत्यक्ष स्थळ पाहणी करून सादर केलेल्या अहवालानुसार रस्ता खोदकाम करून पूर्ववत करणेसाठीचे अंदाजपत्रकानुसार रुपये २१.४५ लक्ष डि.डि. सादर करण्याबाबत कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभाग, नांदेड यांना दिनांक ०८/१२/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले आहे. जेणेकरून परवानगी देणे शक्य होईल. सदरील निधीची मागणी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभाग, नांदेड यांनी दिनांक ३१ जानेवारी, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन यांचेकडे केली आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

उक्त कामाची चौकशी करण्याबाबत दिनांक ३१/०९/२०२१ व २१/१०/२०२१ अन्वये तक्रार प्राप्त झालेली आहे. त्या अनुषंगाने चौकशी करून दिनांक २७/१०/२०२१ रोजीच्या पत्रान्वये संबंधितांना अहवाल देण्यात आलेला आहे. चौकशी दरम्यान तक्रारीच्या अनुषंगाने काहीच अनियमितता आढळून आलेली नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सांगली जिल्ह्यातील शाळांनी शिक्षण हक्क कायद्यान्वये ठरविलेल्या
निकषांची पूर्तता करण्याबाबत**

(३०) * १२०१४ श्री.अरुण लाड : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शाळेची स्वतंत्र इमारत, प्रत्येक शिक्षकामागे एक वर्ग खोली, मुले आणि मुलींसाठी स्वतंत्र स्वच्छतागृह, स्वच्छ पिण्याच्या पाण्याची सोय, स्वयंपाकगृह, शाळेभोवती कम्पाऊंड, खेळाचे मैदान, अडथळाविरहित प्रवेशमार्ग, मुख्याध्यापकांसाठी स्वतंत्र कार्यालय आणि ग्रंथालय असे किमान दहा निकष शिक्षण हक्क कायद्यान्वये शाळांसाठी ठरवून देण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सांगली जिल्ह्यातील २,७८९ पैकी १,५४६ शाळा सदरहू निकषांचे पालन करित नसल्याचे दिनांक २७ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले असून सदरहू शाळांना उक्त निकष त्वरीत पूर्ण करण्याबाबत आदेशित करण्यात आले आहे काय, तसेच, सदरहू आदेशाची पूर्तता केव्हापर्यंत करण्यात येणार आहे,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शाळांनी निकषाची पूर्तता केली नसल्याने सदरहू शाळांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) होय, हे खरे.

(२) व (३) अंशतः खरे आहे.

ज्या शाळा आरटीई अधिनियम, २००९ अन्वये निर्धारित करण्यात आलेल्या निकषांची पूर्तता करित नाहीत, त्या शाळांना निकषांची पूर्तता करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील नद्यांमध्ये वाढते प्रदूषण रोखण्यासाठी
उपाययोजना करण्याबाबत**

(३१) * १३०४१ डॉ.प्रजा सातव, श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस :
सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा
करतील काय :-

(१) राज्यात औद्योगिकरण आणि शहरीकरणामुळे जलप्रदूषणामध्ये वाढ होत असल्याने नद्यांची अत्यंत बिकट अवस्था होत असल्याचे केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या माहे मे, २०२१ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले असून राज्यातील उल्हास, पंचगंगा नदीसह अनेक नद्यांमध्ये औद्योगिक सांडपाणी, रसायने सोडली जात असल्याने बहुतांश नद्या प्रदूषित झाल्याचे दिनांक १० फेब्रुवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रदूषित नद्यांमध्ये राज्यातील ५३ नद्यांचा समावेश असून ठाणे जिल्ह्यातील उल्हास नदी, मुंबईतील मिठी नदी व विदर्भातील वैनगंगा वर्धा, कन्हान, वेणा, नाग नदी यासह राज्यातील २१ महत्वाच्या नद्यांच्या पर्यावरणदृष्ट्यांसह संवर्धनासाठी रुपये ३ हजार ८०० कोटी खर्चाचे प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या निती आयोगाकडे मंजूरीसाठी पाठविलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रस्तावांचे स्वरूप काय आहे व त्यासाठी लागणारा निधी कशाप्रकारे उपलब्ध करण्यात येणार आहे, तसेच, सदरहू प्रस्तावांना केंद्र शासनाची केव्हा मंजूरी मिळाली, प्रस्तावांना केंद्र शासनाची मंजूरी मिळाली नसल्यास याबाबत कशा प्रकारे पाठपुरावा करण्यात आला आहे,

(४) तसेच, मुंबईतील मिठी नदीच्या पुर्नजीवनासाठी आतापर्यंत हजारो कोटी रुपयांपेक्षा जास्तीचा निधी खर्च करूनही नदी प्रदूषण मुक्त न होण्याची कारणे काय आहेत,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू अहवालाच्या अनुषंगाने तसेच राज्यातील सर्व नद्या सांडपाणीमुक्त (झिरो डिस्चार्ज) करण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१) केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने २०१६ ते २०१७ या कालावधीतील महाराष्ट्रातील नद्यांच्या पाण्याच्या पृथःकरण अहवालानुसार गुणवत्तेवर आधारित ५३ प्रदूषित नद्यांचे पट्टे २०१८ मध्ये जाहीर केले होते.

देशातील नद्यांच्या प्रदूषित पट्ट्यांबाबत दिनांक १७/०१/२०१८ रोजी दैनिक द हिंदू मधील वृत्ताच्या अनुषंगाने मा.राष्ट्रीय हरित लवाद, दिल्ली यांच्याकडे दाखल मूळ अर्ज क्र. ६७३/२०१८ मध्ये मा.लवादाने दिनांक २०/०९/२०१८ रोजी पारित केलेल्या आदेशामध्ये देशामध्ये ३५१ प्रदूषित पट्ट्यांचा समावेश असून त्यामध्ये महाराष्ट्रातील ५३ प्रदूषित पट्ट्यांचा समावेश आहे.

मा.राष्ट्रीय हरित लवादाच्या आदेशानुसार ५३ प्रदूषित पट्ट्यांचे कृती आराखडे महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने तयार करून ते केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाला सादर केले असून त्याची अंमलबजावणी प्रगतीपथावर आहे.

(२) व (३) राज्यातील २१ नद्यांचे पर्यावरणदृष्ट्या संवर्धन करण्यासाठी रुपये ३ हजार ८०० कोटी उपलब्ध करून देण्याबाबतचा प्रस्ताव दिनांक २८/०६/२०१९ रोजी निती आयोगाकडे पाठविण्यात आला आहे.

(४) मा.हरित लवादाने दिलेल्या आदेशानुसार महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने दिनांक ११/०९/२०१९ रोजी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस निर्देश दिले होते. त्यानुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत मिठी नदी पुर्नजीवनाचा कृती आराखडा तयार करण्यात आला असून त्याची अंमलबजावणी सुरू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना परिसरातील
इमारतींना निवासी दाखला देण्याबाबत**

(३२) * १३१२७ श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना परिसरातील वर्ष १९७५ पासून वर्ष २०१७ दरम्यान बांधण्यात आलेल्या ६३ पैकी ३८ इमारतीस निवासी दाखला नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कलिना परिसरातील निवासी दाखला नसलेल्या इमारतींसंदर्भात मुंबई विद्यापीठ आणि वास्तुविशारद यांची चूक असून या बाबीची चौकशी करून कारवाई करण्याची मागणी आरटीआय कार्यकर्त्यांनी मा.राज्यपाल, मा.मुख्यमंत्री, मा.मंत्री उच्च व तंत्र शिक्षण महोदयांना पाठविलेल्या पत्रात केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना परिसरातील इमारतींना निवासी दाखला देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना परिसरातील इमारतींना भोगवटा प्रमाणपत्र मिळण्याच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे पाठपुरावा सुरु असून, महानगरपालिकेमार्फत दिलेल्या त्रुटीची पूर्तता करण्याची कार्यवाही विद्यापीठ स्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुदखेड (जि.नांदेड) तालुक्यात धान्याचा काळाबाजार करणाऱ्या स्वस्त धान्य दुकानदाराचे परवाने रद्द करणेबाबत

(३३) * १३२७२ श्री.रामराव पाटील : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा

आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुदखेड (जि.नांदेड) तालुक्यातील गावांमध्ये स्वस्त धान्य दुकानदार अनेक लाभार्थ्यांना मोफत धान्य वाटप न करता सदरहू धान्य स्वतःकडे ठेवत असल्याची तक्रार माजी नगरसेवकाने जिल्हा पुरवठा अधिकाऱ्याकडे केल्याचे दिनांक २९ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त तालुक्यातील अनेक गावांत शिधापत्रिकाधारकांना मोफत धान्य मिळत नसल्याच्या नागरिकांच्या अनेक तक्रारी आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोरोना महामारीच्या काळात शासन गोर-गरीबांना मोफत धान्य पुरवत असतानाही अनेक दुकानदार जास्त दराने धान्य विकून धान्याचा काळाबाजार करून लाभार्थ्यांची फसवणूक करित असल्याने संबंधित दुकानदारांची सखोल चौकशी करण्याची तसेच त्यांच्यावर फौजदारी गुन्हे दाखल करून त्यांचे परवाने रद्द करण्याची मागणी वरिष्ठांकडून करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून नागरिकांना स्वस्त धान्य दुकानातून धान्य मिळण्याबाबत कार्यवाही करून संबंधित दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.छगन भुजबळ : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) श्री.पांचाळ यांच्या दिनांक ०३/०१/२०२२ रोजीच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने मुदखेड शहरातील रास्त भाव दुकानांची तहसिलदार मुदखेड यांनी मंडळ अधिकारी यांच्यामार्फत तपासणी केली. त्यावेळी समक्ष मुदखेड शहरातील

रास्त भाव दुकान क्र.१ ते ९ ची तक्रारदार यांच्या समक्ष चौकशी करण्यात आली. त्यावेळी तक्रारदारासमोर त्या दुकानदारांना योग्य ती समज देण्यात आली होती. तसेच, तक्रारीअंती या रास्त भाव दुकानांमध्ये कोणताही काळाबाजार झालेला नसल्याचे स्पष्ट झाले आहे. चौकशीअंती तक्रारदारांचे समाधान झाल्याने त्यांनी दिलेली तक्रार तहसिलदार, मुदखेड यांच्या स्तरावरून बंद करण्यात आली असल्याचे जिल्हा पुरवठा अधिकारी, नांदेड यांनी कळविले केले.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अंबरनाथ व उल्हासनगर (जि.ठाणे) शहरातील कंपन्यांच्या
सांडपाण्यामुळे वालधुनी व उल्हास नदीच्या
जलप्रदूषणामध्ये वाढ झाल्याबाबत**

(३४) * १२३६९ श्री.रविंद्र फाटक : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७९०७ ला दिनांक ४ मार्च, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंबरनाथ व उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथील जीन्स कंपन्यांतून रंग दिलेले कपडे नदीच्या पाण्यात धुतल्याने तसेच कंपन्यांमधील सांडपाणी कोणतीही प्रक्रिया न करता थेट खाडीपात्रात सोडले जात असल्याने वालधुनी व उल्हास नदीचे पाणी प्रदूषित होत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कंपनीमधील लालसर, निळसर रंगाचे केमिकलयुक्त सांडपाणी पिण्याच्या पाण्यात मिसळले जात असून प्रदूषण मंडळाकडून याबाबत कोणतीही कारवाई केली जात नाही, तसेच, नागरिकांना प्रदूषित सांडपाणी प्यावे लागत असल्याने याप्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी जीन्स कंपन्यांवर कारवाई करण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दूषित सांडपाणी नदीपात्रात सोडणाऱ्या कंपनीवर कारवाई करून नदीपात्र स्वच्छ ठेवण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) उल्हासनदीच्या गोडे पाणी क्षेत्रात कोणत्याही प्रकारचे केमिकलयुक्त सांडपाणी मिसळत असल्याचे आढळून येत नाही. तसेच महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत प्रतिमहा उल्हासनदीच्या पाण्याची गुणवत्ता तपासली जात असून सदर पृथःकरण अहवालानुसार उल्हासनदीच्या पाण्याची गुणवत्ता सर्वसाधारणपणे विहित मर्यादेत असल्याचे आढळून येते.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने एकूण ७ अनधिकृत जिन्स उद्योगावर उत्पादन बंदीची कारवाई करण्यात आली आहे.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत उद्योगांची वेळोवेळी पाहणी करण्यात येते. सदर पाहणी दरम्यान दोषी आढळलेल्या उद्योगांवर वेळोवेळी कारवाई करण्यात येते. अलीकडील काळात महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत दोषी आढळलेल्या ९३ उद्योगांना उत्पादन बंदीचे निर्देश, ५२ उद्योगांना प्रस्तावित निर्देश व ११२ उद्योगांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आलेली आहे.

अंबरनाथ नगरपरिषदेमार्फत अंबरनाथ शहरातील अनधिकृत जीन्स कारखान्यांचा शोध घेऊन ते बंद करण्याची कार्यवाही करण्यात आली आहे. तसेच अंबरनाथ नगरपरिषदेमार्फत वालधुनी नदी स्वच्छतेची मोहिम राबविण्यात येत आहे.

उल्हास नदी प्रदूषणाच्या अनुषंगाने मा.सर्वोच्च न्यायालयात सिव्हिल अपिल क्र. १०५८२/२०१७ (उल्हासनगर महानगरपालिका वि. वनशक्ती पब्लिक ट्रस्ट) दाखल करण्यात आले असून सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील अनुदानित शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालयातील
शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(३५) * १२६०० श्री.किरण सरनाईक, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात २ मे, २०१२ पासून अनुदानित शाळेतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची अनेक पदे रिक्त असून विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होत असल्याने सुधारित पोर्टलद्वारे शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबत अद्याप कोणतीच कार्यवाही झाली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, राज्यामध्ये अशा किती जागा रिक्त आहे, तदनुसार विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होत असल्याने सुधारित पोर्टलद्वारे शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) हे खरे नाही.

पवित्र प्रणालीमार्फत शिक्षण सेवक निवडीबाबत टप्पानिहाय कार्यवाही सुरू असून सदयस्थित सुमारे सहा हजार उमेदवारांची निवडप्रक्रिया पूर्ण झाली आहे. तसेच कोविड-१९ या संसर्गजन्य रोगाच्या प्रादुर्भावामुळे सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षात राज्याची कर व करेतर उत्पन्नातील अपेक्षित महसूली घट व त्याचे राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम विचारात घेऊन दिनांक ०४/०५/२०२० अन्वये वित्त विभागाने नविन पदभरतीवर बंदी लादली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शाळांमध्ये दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पुर्वी नियुक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना परिभाषित अंशदायी निवृत्तीवेतन योजना लागू केल्याबाबत

(३६) * १२१२३ श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनमान्य शाळांतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची सेवा महाराष्ट्र खाजगी शाळेतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) अधिनियम १९७७/१९७८ व महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली १९८१ मधील तरतुदींच्या अधीन असून त्यातील नियम क्रमांक १९ व २०(२) अन्वये त्यांना निवृत्ती वेतन व भविष्य निर्वाह निधी योजनेचा लाभ देय आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त झालेल्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना जुनी पेन्शन योजना पूर्ववत लागू करणे आवश्यक असताना शिक्षण विभागाने नियम क्रमांक १९ व २०(२) मध्ये सुधारणा न करता नवीन परिभाषित सेवानिवृत्ती वेतन योजनेची अंमलबजावणी करण्याचा शासन निर्णय दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१० रोजी निर्गमित केला, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त विषयाबाबत दिनांक २६/०६/२०१९ रोजी झालेल्या बैठकीत अभ्यासगट स्थापन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला व दिनांक २४/०७/२०२१ अन्वये शासनाने अभ्यास करण्यासाठी संयुक्त समिती गठीत केली, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नियम क्रमांक १९ व २० (२) भूतलक्षी प्रभावाने सुधारणा करून नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजनेचा अंतर्भाव करण्यासाठी दिनांक १० जुलै, २०२० रोजी प्रकाशित अधिसूचनेवर महाराष्ट्र राज्य शिक्षक परिषद/ अन्य संघटना व नागपूर विभाग शिक्षक प्रतिनिधींनी आक्षेप व हरकती सादर केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदरहू अधिसूचना मागे घेतल्याने शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना १९८२ ची जुनी सेवानिवृत्ती वेतन योजना देय ठरते, हे ही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली १९८१ क्र. १९ अन्वये निवृत्तीवेतनाबाबत आणि क्र. २०(२) भविष्य निर्वाह निधीमध्ये वर्गणी भरण्याबाबतची तरतूद आहे.

(२) वित्त विभागाने दिनांक ३१/१०/२००५ च्या निर्णयान्वये दिनांक ०१/११/२००५ रोजी किंवा त्यानंतर राज्य शासनाच्या सेवेत येणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना परिभाषित अंशदायी निवृत्ती वेतन योजना लागू केली आहे. सदर निर्णयानुसार मान्यता प्राप्त व अनुदानित शाळातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनाही परिभाषित अंशदायी निवृत्तीवेतन योजना लागू करण्यात आली आहे. सदर योजनेची विस्तृत कार्यपध्दती शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाने दिनांक २९/११/२०१० च्या शासन निर्णय अन्वये निश्चित केली आहे.

(३) मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांच्या दालनात दिनांक २६/६/२०१९ रोजी झालेल्या बैठकीतील निर्देशानुसार, अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २४ जुलै, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये संयुक्त समिती गठीत करण्यात आली.

(४) व (५) शासन अधिसूचना, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, क्र. अंनियो ३४१७/प्र.क्र.१६९/ टीएनटी-६, दिनांक १० जुलै, २०२० अन्वये महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियम, १९८१ मध्ये सुधारणा करण्यासाठी सदर नियम ०१/११/२००५ पासून समाविष्ट झाल्याचे समजण्यात येईल, असा आहे. या अधिसूचनेवर हरकती व सूचना मागविण्यात आल्या.

या अनुषंगाने अनेक लोकप्रतिनिधींच्या हरकती प्राप्त झाल्या. सबब, उक्त अधिसूचना दिनांक ११ डिसेंबर, २०२० च्या अधिसूचनेद्वारे मागे घेतली आहे.

तथापि, त्यामुळे शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना १९८२ ची जुनी सेवानिवृत्ती वेतन योजना देय ठरते, असे नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सातवा वेतन आयोगाच्या पहिल्या व दुसऱ्या हप्त्याची थकबाकी मिळणेबाबत

(३७) * १२८३३ श्री.कपिल पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११११९ ला दिनांक २७ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील शिक्षक/ शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सातव्या वेतन आयोगाच्या पहिला व दुसरा हप्त्याची थकबाकी तातडीने वितरित करण्याचे आश्वासन मा.शिक्षणमंत्री यांनी सभागृहात दिले असून अद्यापही त्यावर कार्यवाही झाली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, नागपूर जिल्ह्यास सातव्या वेतन आयोगाच्या थकबाकीचा पहिला हप्ता देण्यासाठी वितरित करण्यात आलेला निधी अधीक्षक, वेतन पथक, नागपूर यांनी वापरला नसल्याने सदरहू निधी शासनाकडे परत करण्यात आल्याने यास जबाबदार असणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार शिक्षण विभागातील संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून शिक्षकांना हप्त्याची थकबाकी देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) हे खरे नाही. निधीच्या उपलब्धतेनुसार सातव्या वेतन आयोगाच्या पहिला व दुसरा हप्त्याची थकबाकी देण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(२) व (३) सन २०१९-२०२० मध्ये अधीक्षक वेतन पथक, नागपूर, यांना निधी उपलब्ध नसल्यामुळे सातव्या वेतन आयोगाची थकबाकी अदा करता आली नाही. तसेच तांत्रिक कारणांमुळे (बिम्स प्रणालीवर प्राधिकारपत्र निघत नसल्यामुळे) थकीत वेतनाची देयके अदा करता आली नाही. त्यामुळे शिल्लक अनुदान समर्पित करण्यात आले.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सुधागड (जि.रायगड) तालुक्यातील अंबा नदीचे प्रदूषण रोखण्याबाबत

(३८) * ११८८८ श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस, श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सुधागड (जि.रायगड) तालुक्यातील अंबा नदी परिसरातील कचरा तसेच रासायनिक कंपन्यांच्या सांडपाण्यासह टाकाऊ पदार्थांमुळे दूषित झाली असून अंबा नदीचे पाणी पाली शहरासह नदी परिसरातील गावांतील नागरिक पिण्यासाठी वापरतात, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अंबा नदीवर पाली येथे असलेल्या पुलाजवळील नदीपात्रात मेलेल्या कोंबड्या व मासळी टाकण्याचे प्रकार होत असून देखील त्यावर कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कारखान्याचे दूषित सांडपाणी, मेलेल्या कोंबड्या, मासळी, व कचरा नदीत सोडले जात असल्यामुळे पाण्याला उग्र दुर्गंधी व पाण्याची चवही बदलली असल्यामुळे दूषित पाण्यामुळे नागरिकांच्या आरोग्याला धोका निर्माण झाला असून अंबा नदीचे अस्तित्व धोक्यात आल्याचे दिनांक ९ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अंबा नदी प्रदूषणमुक्त करण्यासाठी तसेच नागरिकांना पिण्याकरीता शुध्द पाणी मिळण्याच्यादृष्टीने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

अंबा नदीचे पाणी पिण्यासाठी वापरतात हे खरे आहे. तथापि, नदीमध्ये परिसरातील कचरा, रासायनिक कंपन्यांचे सांडपाणी व टाकाऊ पदार्थांमुळे अंबा नदीचे पाणी प्रदूषित झाल्याच्या तक्रारी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे प्राप्त झालेल्या नाहीत.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) हे खरे नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सर्व शाळांमध्ये मराठी भाषेचे
अध्यापन व अध्ययन सक्तीचे करण्याबाबत**

(३९) * १२०४० श्री.विलास पोतनीस, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, डॉ.रणजित पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११००४ ला दिनांक २७ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राजभाषा "मराठी" ला शिक्षण व्यवस्थेत निश्चित स्थान देण्यासाठी राज्यातील शाळांमध्ये मराठी भाषेचे सक्तीचे अध्यापन व अध्ययन अधिनियम २०२०, दिनांक ०१/०४/२०२० रोजी पासून लागू करण्यात आले असून शासनाच्या दिनांक १ जून, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयानुसार शैक्षणिक वर्ष २०२०-२०२१ पासून राज्यातील सर्व शाळांमध्ये अध्यापन व अध्ययनामध्ये कायद्यान्वये मराठी भाषा शिकविणे अनिवार्य व सक्तीचे झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, सीबीएसई, आयसीएसई, आणि तत्सम इतर सर्व मंडळांच्या अभ्यासक्रमामध्ये मराठी विषयांचे अध्यापन व अध्ययन न करणाऱ्या राज्यातील शाळांवर कायदेशीर कारवाई करण्याचे आदेश शिक्षण संचालकांनी राज्यातील सर्व शिक्षण उपसंचालकांना दिनांक १५ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील सर्व शाळांमध्ये मराठी भाषेचे अध्यापन व अध्ययन सक्तीचे करण्यासाठी सर्व परीक्षा मंडळांना कळविण्यात आले असून सदरहू निर्णयाची प्रभावी अंमलबजावणी करण्याबाबतची नियमावली शासनाकडून तयार करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू कायद्याची अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे, तसेच कायद्याची अंमलबजावणी केव्हापर्यंत करण्यात येणार आहे,

(५) असल्यास, सदरहू नियमावलीचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे आणि नियमांचे पालन न करणाऱ्या किती शाळांवर कोणत्या स्वरूपाची कारवाई प्रस्तावित करण्यात आली आहे, तसेच सदरहू शाळांवर किती रकमेचा दंड वसूल करण्यात आला आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) महाराष्ट्र राज्यातील सर्व शाळांमध्ये मराठी भाषेचे अध्यापन व अध्ययन सक्तीचे करण्यासाठी आणि तत्संबंधीत किंवा तदनुषंगिक बाबींसाठी तरतूद करण्याकरीता अधिनियम २०२० व शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, दिनांक १ जून, २०२० नुसार राज्यातील सर्व शाळांमध्ये मराठी भाषेचे अध्यापन व अध्ययन सक्तीचे करण्यासाठी सर्व परीक्षा मंडळांना कळविण्यात आले असून निर्णयाची प्रभावी अंमलबजावणी करण्याकरीता नियमावली तयार करण्याची प्रक्रिया गठीत समितीमार्फत सुरू आहे.

(४) सदर कायद्याची अंमलबजावणी सन २०२०-२०२१ पासून टप्प्याटप्प्याने सन २०२४-२०२५ पर्यंत करण्यात येणार आहे.

(५) नियमावलीच्या अंतिमीकरणाची प्रक्रिया सुरू आहे.

(६) कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर नियमावली समितीच्या बैठकांवर मर्यादा आली असल्याकारणाने नियमावलीच्या अंतिमीकरणाची प्रक्रियेस विलंब होत आहे. तथापि, नियमावली लवकरच अंतिम करण्यात येणार आहे.

मोखाडा (जि.पालघर) तालुक्यातील नळ पाणीपुरवठा

योजनेचे प्रलंबित काम पूर्ण करण्याबाबत

(४०) * १२९१६ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोखाडा (जि.पालघर) तालुक्यातील कोचाळे, कारेगाव, बीएमसी कॉलनी परिसरातील पाणीटंचाई कायम स्वरूपी सोडविण्यासाठी सन २०१४ मध्ये रुपये ४ कोटी ७५ लाख खर्चाच्या नळपाणीपुरवठा योजनेस शासनाकडून मंजूरी मिळाल्यानंतर प्रत्यक्ष कामास सुरुवात झालेली असतानाही आजमितीस सुमारे ८ वर्षांचा कालावधी होवूनही सदरहू नळपाणीपुरवठा योजना अपूर्णावस्थेत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जलशुध्दीकरणाचा प्रकल्प अद्यापही तयार करण्यात आला नाही, तसेच पाईपलाईन टाकण्यात आलेल्या ठिकाणी बिघाड होत असल्याने पाण्याला गळती लागली असून पाईपांना कुठेही नळ लावण्यात आले नाहीत, हे खरे आहे काय,

(३) तसेच, बंधाऱ्यातील पाण्यावर कोणतीही प्रक्रिया न करता काही भागात पाण्याचा पुरवठा केला जात असून या भागातील ग्रामस्थांना आठ-आठ दिवस पाणी मिळत नसल्याने ग्रामस्थांना पाण्यासाठी वणवण करावी लागते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार सदरहू नळपाणीपुरवठा योजनेचे काम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत कार्यवाही करून योजनेस विलंब झाल्याप्रकरणी संबंधित अधिकारी व कंत्राटदारांविरोधात कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गुलाबराव पाटील : (१), (२) व (३) कारेगाव, ता.मोखाडा नळ पाणीपुरवठा योजना नोव्हेंबर, २०२१ अखेरीस जलशुध्दीकरण केंद्रासह कार्यान्वित करण्यात आलेली असून योजनेतून सर्व गावे, पाडे यांना सुरळीत पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे व पाईपलाईनमध्ये कुठेही मोठ्या प्रमाणात गळती नसून स्टॅन्डपोस्ट व्दारे पाणीपुरवठा केला जात आहे. सदरची योजना ग्रामपंचायतीकडे हस्तांतरित करण्याकरीता कार्यवाही करण्यात येत आहे.

सदर योजनेतील समाविष्ट गावे, पाडे यांना जल जीवन मिशन मार्गदर्शक सूचनानुसार ५५ लीटर प्रती माणसी प्रती दिन पाणीपुरवठा करण्यासाठी सुधारणात्मक पुर्नजोडणी अंतर्गत काम हाती घेण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वर्धा जिल्हा परिषदेच्या जलजीवन मिशन योजनेंतर्गत गावांना

पाणीपुरवठा करण्याबाबतची कामे प्रलंबित असल्याबाबत

(४१) * १२२६२ श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वर्धा जिल्हा परिषदेतील पंधराव्या वित्त आयोगाद्वारे जलजीवन मिशन योजनेंतर्गत ४२५ गावात ३९३ योजना राबविण्याचा आराखडा तयार करून सदर कामे माहे मार्च, २०२१ पर्यंत पूर्ण करावयाचे असतानाही अद्याप कामे सुरु केली नसल्याचे दिनांक २ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर योजनेंतर्गत गावांना स्वच्छ पिण्याचे पाणी उपलब्ध होण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गुलाबराव पाटील : (१), (२) हे खरे नाही.

जल जीवन मिशन अंतर्गत मंजूर आराखड्यामध्ये सुधारणात्मक पुर्नजोडणी (रेट्रोफिटिंग) अंतर्गत एकूण ४२५ गावांमध्ये ३९३ योजना समाविष्ट असून सदर योजना पंधराव्या वित्त आयोगांतर्गत प्रस्तावित नसून शासन स्तरावरून उपलब्ध होणाऱ्या निधीमधून प्रस्तावित आहेत. सदर योजनांपैकी २०६ सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्यात आले असून त्यापैकी ७४ योजनांना जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशनकडून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली असून एकूण ४३ योजनांची निविदा प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे. तर ग्रामपंचायत स्तरावरून रुपये १५.०० लक्षांच्या मर्यादेतील एकूण २२ योजनांची अंदाजपत्रके दिनांक १०/०३/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार प्रशासकीय मान्यता व पुढील कार्यवाहीस्तव ग्रामपंचायतीस पाठविण्यात आलेली आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत समाविष्ट असलेल्या पर्यायी शिक्षणासाठीच्या शाळा सुरु करण्याबाबत

(४२) * १२६६८ श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील : दिनांक २८ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक १७ मधील प्रश्न क्रमांक ९८७४ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सर्व शिक्षा अभियानांतर्गत असलेल्या पर्यायी शिक्षण मोहिमेतील साखर शाळा, राजीव गांधी संधी शाळा, भोंगा शाळा बंद झाल्याने ऊसतोड कामगारांच्या मुलांसह वीटभट्टी कामगार व परप्रांतीय मजुरांची मुले शिक्षणापासून वंचित राहत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रत्येक कारखान्याजवळ असलेल्या साखर शाळेचे जिल्हा परिषदेच्या शाळेत रुपांतर झाल्याने गावोगावी खोपी करून कालांतराने स्थलांतर करत राहणारे उसतोड मजुरांच्या मुलांना या शाळांचा लाभ घेता येत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शिक्षणापासून वंचित राहत असलेल्या मजुरांच्या मुलांना शिक्षणाच्या प्रवाहात आणण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

(३) शाळाबाह्य मुलांना मूळ प्रवाहात आणण्याची कार्यवाही सुरू आहे. तसेच ज्या वस्तीमध्ये शाळा नाहीत त्यांना वाहतूक भत्ता देण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील कंत्राटी तत्वावरील शिक्षक व निदेशक पदांना नियमित वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत

(४३) * १२२८९ डॉ.रणजित पाटील, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किरण सरनाईक, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये कंत्राटी तत्वावर मान्यता दिलेल्या ३२६ पदांना नियमित पदे म्हणून मान्यता देवून त्यावरील कार्यरत शिक्षकांना नियमित वेतनश्रेणीत मान्यता देण्याबाबत शासनस्तरावर कार्यवाही करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील निदेशकांना नविन सेवाप्रवेश लागू करण्याबाबत कार्यवाही करून कंत्राटी निदेशकांच्या मानधनात ७ व्या वेतन आयोगाच्या अनुषंगाने वाढ करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या निर्णयाचे स्वरूप काय आहे,

- (३) असल्यास, राज्यातील शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत मागील दहा वर्षांपासून कार्यरत ३०९ कंत्राटी शिक्षकीय पदधारकांची नियुक्ती शासनाच्या प्रचलित तथा सरळ सेवेने सर्व विहित प्रक्रिया पूर्ण करून अद्याप कोणतीच कार्यवाही झाली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार सदर कंत्राटी धारकांची सेवा नियमित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.नवाब मलिक : (१), (२), (३) व (४) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील कंत्राटी निदेशक पदांच्या सेवांना मुदतवाढ देण्याबाबतचा व त्यांच्या मानधनात वाढ करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन आहे.

(५) लागू नाही.

नागपूर शहरातील शाळाबाह्य मुलांची शोध मोहिम राबविण्याबाबत

(४४) * १२५५९ श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर शहराची लोकसंख्या ३० लाख असून येथे ४५० हून अधिक झोपडपट्टी वसाहती असतानाही महानगरपालिकेने केलेल्या शोध मोहिमेत अवघी ६५ मुले शाळाबाह्य असल्याचे दिनांक २९ डिसेंबर, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नागपूर येथे ६५ मुले शाळाबाह्य असल्याचे वास्तव नसून येथे झोपडपट्ट्यांमधून शेकडो मुले शाळाबाह्य असल्याचे सामाजिक क्षेत्रातून सांगण्यात येते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरील शोध मोहिम अधिक व्यापकपणे राबविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रातील स्थानिक परिस्थिती लक्षात घेता, शाळाबाह्य मुलांची शोधमोहीम राबविण्यात आली. जून, २०२१ ते ऑक्टोबर, २०२१ या कालावधीत ३५ शाळाबाह्य विद्यार्थी शोधमोहिमेत आढळून आलीत. माहे नोव्हेंबर ते डिसेंबर, २०२१ या कालावधीत शोधमोहिमेत एकूण ६५ विद्यार्थी शाळाबाह्य आढळून आलीत. असे एकंदरीत १०० विद्यार्थी दिनांक २९ डिसेंबर, २०२१ च्या सुमारास आढळून आलीत.

कोविड-१९ ची स्थानिक परिस्थिती लक्षात घेता नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रातील सर्व शाळा बंद असल्याने विद्यार्थी घरी व परिसरात सामाजिक क्षेत्रातील काम करणारे व्यक्तींना आढळून आली.

(३) नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रातील शाळाबाह्य मुलांचा शोध घेण्यासाठी सातत्याने शोधमोहीम राबविण्यात येत आहे. याबाबत सर्व व्यवस्थापनाच्या, सर्व माध्यमाच्या नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रातील शाळेतील मुख्याध्यापक व शिक्षकांना लेखी पत्राद्वारे सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई शहरात वाहन परिक्षण आणि निरीक्षण केंद्रे उभारण्याबाबत

(४५) * ११७८४ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहरात विविध ठिकाणी स्वयंचलित तपासणी केंद्र उभारावीत असे आदेश मुंबई उच्च न्यायालयाने दिल्यानंतर शासनाने २३ ठिकाणी वाहन परिक्षण आणि निरीक्षण केंद्रे (आय अॅण्ड सी सेंटर) स्थापन करण्याचा शासन निर्णय प्रसिध्द केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शासन निर्णयाची मागील पाच वर्षात अंमलबजावणी झाली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर शासन निर्णयाची अंमलबजावणी न होण्याची कारणे काय आहेत,

- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनसार सदरहू शासन निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) होय.

(२) नाही.

(३), (४) व (५) गृह विभाग, शासन निर्णय दिनांक ३०/०९/२०२० तसेच गृह विभाग, शासन निर्णय दिनांक २४/०६/२०२१ अन्वये अनुक्रमे १० व १३ परिवहन कार्यालयांत रस्ता सुरक्षा निधीतून वाहन परिक्षण व निरीक्षण केंद्रे स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात आली असून, ARAI, पुणे व परिवहन आयुक्त कार्यालय यांच्याशी सदर वाहन निरीक्षण व परिक्षण केंद्र उभारण्याबाबत सामंजस्य करार (MOU) करण्यात आला आहे.

**मुंबई विद्यापीठातील पदव्युत्तर शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी
वसतिगृह सुरु करण्याबाबत**

(४६) * ११७९८ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेशदादा पाटील : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठाने पदव्युत्तर शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृह सुरु न केल्याने पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांसह पीएचडी करणाऱ्या महिला विद्यार्थ्यांवर याचा परिणाम झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भारतातील सर्व विद्यापीठांना वसतिगृहे सुरु करण्याची सूचना देण्यात आली असून समाजकल्याणसह राज्यातील इतर विद्यापीठांनी वसतिगृहे सुरु केली परंतु मुंबई विद्यापीठाने वसतिगृह सुरु न केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, मुंबई विद्यापीठाचे कर्मवीर भाऊराव पाटील (मुलांचे वसतिगृह) हे एकच वसतिगृह सुरु असून तेथे संशोधक विद्यार्थी आहेत, परंतु संशोधन करणाऱ्या महिला विद्यार्थ्यांकरीता वसतिगृह सुरु करण्यात आले नसल्याने सदर वसतिगृहातील महिला संशोधकांनी पत्रव्यवहार करू नही विद्यापीठ प्रशासन याकडे दुर्लक्ष करित आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, वारंवार मागणी करू नही वसतिगृहे सुरु न झाल्यास छात्रभारती विद्यार्थी संघटनेने बेमुदत आंदोलनाचा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मुंबई विद्यापीठातील पदव्युत्तर अभ्यासक्रम घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृहे सुरु करण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) हे अंशतः खरे आहे.

(५) मुंबई विद्यापीठातील मुला/मुलींचे वसतिगृह सुरु करण्यास कोविड-१९ च्या व्यवस्थापनाबाबतचे राष्ट्रीय निदेश, कामांच्या ठिकाणाबाबतचे अतिरिक्त निदेश, राज्य शासनाने वेळोवेळी दिलेले मार्गदर्शक तत्वे अथवा मानक कार्यप्रणाली तसेच विद्यापीठ अनुदान आयोगाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांच्या अधिन राहून वसतिगृह सुरु करण्यास परवानगी देण्यात आलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सायवणी (ता.पातूर, जि.अकोला) येथील जिल्हा परिषद प्राथमिक
शाळेचे बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे केल्याबाबत**

(४७) * १३२०० श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे,
श्री.सतिश चव्हाण, श्री.संजय दोंड, श्री.अरुण लाड : सन्माननीय शालेय
शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सायवणी (ता.पातूर, जि.अकोला) येथील पंचायत समिती अंतर्गत असलेल्या जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळेकरीता सन २०१९-२०२० मध्ये रुपये ३९,५,७८९ इतका दुरुस्ती खर्च करण्यात आला. परंतु सदरहु दुरुस्तीचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळेच्या निकृष्ट बांधकामाप्रकरणी अकोला जिल्हा संघटनेचे अध्यक्ष यांनी निकृष्ट कामाची चौकशी करून ठेकेदार व इंजिनियर यांच्यावर कारवाई करण्यात यावी अन्यथा पातूर पंचायत समितीसमोर आंदोलन करण्याचा इशारा देण्यात आल्याच्या आशयाचे निवेदन गटविकास अधिकारी यांना दिल्याचे निदर्शनास आले आहे, हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) याबाबत तक्रार प्राप्त आहे.

(३) सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात येत असून अहवाल अद्याप अप्राप्त आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील किनारपट्टीलगतच्या गावांसाठीची पाणीपुरवठा योजना प्रलंबित असल्याबाबत

(४८) * १२५५० श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रसाद लाड, अॅड.निरंजन डावखरे, डॉ.परिणय फुके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.निलय नाईक : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील किनारपट्टी भागातील २९ गावांसाठी आखण्यात आलेली पाणीपुरवठा योजना अद्यापही प्रलंबित असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या सुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, यासंदर्भात बहुतांश गावांच्या ग्रामपंचायतीकडून वेळोवेळी पाठपुरावा करण्यात येत असून महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडून अपूर्ण असलेली पाणीपुरवठा योजना जिल्हा परिषदेकडे हस्तांतरित केल्यामुळे सदर गावांतील नागरिकांमध्ये असंतोष निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू पाणीपुरवठा योजनेचे कंत्राटदार सदर योजना प्रभावीपणे राबविण्यासाठी दुर्लक्ष करित असल्याचेही निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील किनारपट्टी लगतच्या गावांसाठी पाणीपुरवठा योजना प्रभावीपणे राबविण्यासाठी उपाययोजना करून, योजनेकडे दुर्लक्ष करित असलेल्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गुलाबराव पाटील : (१) व (२) सदर योजनेचे काम प्रगतीपथावर असून, सदर योजनेचे ९५% काम पूर्ण झालेले आहे.

(३) व (४) जल जीवन मिशन अंतर्गत सुधारणात्मक पुर्नजोडणीमधून काही नवीन कामे प्रस्तावित करण्यात आली आहेत. सदर कामांची निविदा मागविण्यात आली असून, निविदेअंतर्गत काम राबवून योजना कार्यान्वित करण्यात येईल. तसेच या योजनेकडे ठेकेदाराने दुर्लक्ष केले असल्यामुळे दिनांक २०/११/२०१७ पासून रू ६०,०००/- प्रति दिन दंडात्मक कारवाई करण्यात आली आहे. ठेकेदारास अंतिम नोटीस देण्यात आली असून, त्यानुसार ठेकेदाराकडून काम काढून घेण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बीड जिल्ह्यातील सर्व शाळांच्या पडताळणीमध्ये विद्यार्थ्यांची एकापेक्षा जास्त शाळांमध्ये नोंदणी झाल्याचे निदर्शनास आल्याबाबत

(४९) * १२२५९ श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्ह्यातील सर्व माध्यमांच्या तसेच व्यवस्थापनांच्या शाळांच्या केलेल्या पडताळणीमध्ये १६ हजार ६३ विद्यार्थ्यांची एकापेक्षा जास्त वेळा नोंदणी झाल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने किती संस्थांचालक व शाळा यांच्याकडून सदर एकापेक्षा जास्त वेळा नोंद असलेल्या विद्यार्थ्यांची नावे कमी करण्यात आलेली आहेत,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर संस्थांचालक व शाळांकडून नावे कमी करण्यात आलेली नसल्यास संबंधित दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी चौकशी करून एकापेक्षा जास्त वेळा नोंदणी असलेल्या विद्यार्थ्यांची नावे कमी करण्यात आलेली आहेत.

(३) आधार कार्ड दुबार नोंदणी कमी करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे जिल्ह्यातील शाळांमधील शिक्षण हक्क कायद्यांतर्गतच्या रिक्त जागा भरण्याबाबत

(५०) * १२५१० अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके, डॉ.रणजित पाटील, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना काळात ग्रामीण परिसरासह शहरातीलही सायबर कॅफे बंद असल्यामुळे तसेच ऑनलाईन फॉर्म भरण्याची अन्य सुविधा उपलब्ध नसल्याने यंदा अनेकांना आरटीईसाठी फॉर्म भरता आले नाहीत, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच आरटीई प्रवेशासाठी एकच लॉटरी पध्दत असल्याचे सांगितले असताना माहे डिसेंबर, २०२१ अखेर दुसरी प्रतिकक्षा यादी जाहीर झाली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ठाणे जिल्ह्यात आरटीई प्रवेशासाठी ६७७ शाळांनी नोंदणी केली असून या शाळांमध्ये आरटीईच्या १२ हजार ७४ जागा उपलब्ध आहेत तर या जागांसाठी पहिल्या यादीत ९ हजार ८८ विद्यार्थ्यांची निवड झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार आरटीईच्या रिक्त असलेल्या निम्म्या जागा भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे आहे.

(४) विहित वेळापत्रकानुसार सन २०२१-२०२२ साठीची आरटीई २५ टक्के अंतर्गत प्रवेशाची प्रक्रिया पार पडली असल्याने रिक्त जागा भरण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील समग्र शिक्षा अभियानांतर्गत कार्यरत संगणक
शिक्षकांना सेवेत सामावून घेण्याबाबत**

- (५१) * १३१७८ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील केंद्र शासनाच्या आय.सी.टी. योजनेंतर्गत टप्पा १ मध्ये ५००, टप्पा २ मध्ये २५०० व टप्पा ३ मध्ये ५००० अशा एकूण ८००० शाळांमध्ये एक संगणक लॅब व एका संगणक शिक्षकाची ५ वर्षांसाठी समग्र शिक्षा अभियानांतर्गत नेमणुक करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर शिक्षकांच्या वेतनासाठी केंद्र शासन ६० टक्के व राज्य शासन ४० टक्के याप्रमाणे निधी मंजूर असूनही राज्य शासनाने कोणताही निर्णय घेतला नसल्याकारणाने ५ वर्षे सेवा करूनही हे आय.सी.टी. शिक्षक सध्या बेरोजगार झाले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू योजनेतर्गत सुसज्ज आधुनिक साधनासह उपलब्ध लॅबमधील कोटयवधी रूपयांचे साहित्य विनावापर आहेत, तसेच, सध्याच्या आधुनिक युगात संगणक शिक्षणाची आवश्यकता असल्याने इतर काही राज्यात सदरहू योजना सुरु असून आय.सी.टी. शिक्षकांना सेवेत कायम केल्याने राज्य शासन देखील सदरहू योजना पुढे सुरु ठेवून या योजनेतील प्रशिक्षित बेरोजगार आय.सी.टी. संगणक शिक्षकांना सेवेत सामावून घेणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार आयसीटी शिक्षकांना सेवेत सामावून घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१), (२) व (३) अंशतः खरे आहे.

कंत्राटदार संस्थेने शाळांतील ५ शिक्षकांना दरवर्षी प्रशिक्षण देवून प्रशिक्षित केलेले आहे. त्यानंतर संगणक प्रयोगशाळा संबंधित शाळांकडे हस्तांतरित करण्यात आल्या आहेत. ICT instructors हे संबंधित खाजगी कंपनीचे कंत्राटी कर्मचारी आहेत. त्यामुळे कंत्राटी तत्वावरील ICT निदेशकांच्या सेवा संबंधित पुरवठादार संस्थांनी संपुष्टात आणल्या आहेत. त्यामुळे कंत्राटी तत्वावरील ICT निदेशकांना सेवेत सामावून घेण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंजवडी, थरगांव (पुणे) येथील केजुदेवी बंधान्यात परिसरातील कंपन्यांकडून रसायनमिश्रीत सांडपाणी सोडले जात असल्याबाबत

(५२) * १२९७१ श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हिंजवडी, थेरगांव (पुणे) येथील केजुदेवी बंधाऱ्यामतील रसायनमिश्रित सांडपाण्यामुळे दूषित झाले असून परिसरात दुर्गंधी पसरली आहे, तसेच दूषित पाण्यामुळे पवना नदीपात्रातील मासे आणि इतर जलचर प्राण्यांच्या जीवितास धोका निर्माण झाल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रावेत, ताथवडे, पुनावळे, वाल्हेकरवाडी परिसरातून अनेक ओढे-नाले पवना नदीपात्रात मिश्रित होत असल्याने आजूबाजूच्या परिसरातील काही रासायनिक कंपन्या तसेच रसायनांचा वापर करणारे व्यावसायिक रसायनमिश्रित सांडपाणी नदीपात्रात, बंधाऱ्यात मिसळत असल्याने बंधाऱ्यातील पाणी दूषित होत असून याचा त्रास स्थानिक नागरिकांना होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) श्री.संत तुकाराम सहकारी साखर कारखाना लि. कासारसाई धरुंबे, ता.मुळशी, जि.पुणे या कारखान्याने शेजारील नाल्यामधुन काळ्या रंगाचे अर्ध प्रक्रीयायुक्त औद्योगिक सांडपाणी सोडल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये आढळून आले होते. त्यानुषंगाने सदर कारखान्यास महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत दिनांक ०९/१२/२०२१ रोजी समजपत्र व दिनांक २१/०२/२०२२ रोजी प्रस्तावित आदेश बजावण्यात आले आहेत.

पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेच्या हद्दीतील ३२ एम.एल.डी. घरगुती सांडपाणी विना प्रक्रिया नदीमध्ये मिसळत असल्याने महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेविरुद्ध जल (प्रतिबंध व प्रदूषण नियंत्रण) कायदा, १९७४ अन्वये फौजदारी खटला आर.सी.सी. नं. १४४/२००० व आर.सी.सी. नं. ७०९/२०१६ आर.सी.सी. नं. ३१६८/२०२० मा.मुख्य दंडाधिकारी पुणे यांच्या न्यायालयात दाखल केला असून प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

पवना नदीच्या वरील भागात, बंधाऱ्याच्या भागात तसेच नदीच्या दोन्ही तीरालगत कोणतेही रासायनिक उद्योग कार्यरत नसल्यामुळे त्या भागामध्ये औद्योगिक सांडपाणी नदीमध्ये मिसळण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सर्व शाळांमध्ये तसेच वसतिगृहांमध्ये सीसीटीव्ही
कॅमेरे बसविण्याबाबत**

(५३) * १२५३९ डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या लैंगिक अत्याचारांच्या घटनेमध्ये होत असलेल्या वाढीवर नियंत्रण ठेवता यावे, या उद्देशाने शासनाच्या शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाने शाळांमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवण्याचा निर्णय घेतला होता, परंतु अनेक शाळांमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्यात आले नसल्याचे माहे डिसेंबर, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यातील जिल्हा परिषद शाळा, आश्रम शाळा, वसतिगृह व खाजगी शाळांमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे प्राधान्याने बसविण्याकरीता शासनाने केलेल्या कार्यवाहीचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले त्यानुसार निधी उपलब्ध शाळांमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे प्राधान्याने बसविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) मा.उच्च न्यायालयाच्या निर्देशानुसार खाजगी व्यवस्थापनाच्या शाळांमध्ये आवश्यकतेनुसार सीसीटीव्ही बसविण्याच्या सूचना या विभागाच्या दिनांक ०७ एप्रिल, २०१६ च्या शासन परिपत्रकान्वये देण्यात आल्या आहेत. तसेच याकरीता शासनाकडून अनुदान देण्यात येणार नाही, ही बाब स्पष्ट करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाचे उपकेंद्र वाशिम
येथे स्थापन करण्याबाबत**

- (५४) * १३२०४ श्री.किरण सरनाईक : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाचे उपकेंद्र वाशिम येथे करणेबाबत अद्याप कोणतीच कार्यवाही झाली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपकेंद्र स्थापन करण्याच्या प्रस्तावाची वित्त विभागाकडून करण्यात आलेली तपासणी पूर्ण झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, वित्त विभागाने उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांची पुर्तता झाल्यानंतर उपकेंद्र स्थापन करण्याबाबतचे धोरण निश्चित करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार उपकेंद्र वाशिम येथे करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाचे वाशिम येथे उपकेंद्र स्थापन करण्याबाबतचा प्रस्ताव व्यवस्थापन परिषदे पुढे ठेवण्याची कार्यवाही विद्यापीठ स्तरावर सुरु असून, उपकेंद्र स्थापन करण्याबाबतचा प्रस्ताव विद्यापीठाकडून प्राप्त झाल्यावर पुढील कार्यवाही करणे शक्य होणार आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील वस्तीशाळा शिक्षकांची कंत्राटी कालावधीतील
नियुक्तीची नोंद सेवापुस्तकात घेण्याबाबत**

(५५) * १२६०५ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८१ नुसार तदर्थ सेवा कंत्राटी काळातील मूळ नेमणुकांची व त्यातील बदलाची नोंद सेवापुस्तिकेत करणे आवश्यक असतानाही अनेक जिल्ह्यातील वस्तीशाळा शिक्षकांच्या सेवापुस्तिकेत त्याबाबतची नोंद झालेली नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत मागणी होऊनही महाराष्ट्र नागरी सेवा सर्वसाधारण शर्तीतील नियमांची अंमलबजावणी न होण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून वस्तीशाळा शिक्षकांच्या नेमणुकांची तसेच बदलीची नोंद सेवापुस्तिकेत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) हे खरे नाही.

- (२) व (३) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८१ मधील प्रकरण ४, नियम-३६ (ब) व वस्तीशाळा निमशिक्षकांना जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळांमध्ये प्राथमिक शिक्षक म्हणून सेवेत सामावून घेणेबाबतच्या दिनांक ०१/०३/२०१४ च्या शासन निर्णयातील तरतूदी विचारात घेता, प्राथमिक शिक्षक म्हणून सामावून घेतलेल्या वस्तीशाळा स्वयंसेवकांच्या सेवापुस्तिकात, वस्तीशाळा स्वयंसेवक पदावरील नियुक्ती दिनांकाची नोंद घेता येणार नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील दुर्गम भागातील मुलींच्या शिक्षणासाठी मूलभूत सोई-सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत

(५६) * १३२९३ श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) खिरखिंडी (जि.सातारा) गावातील मुली शिक्षण घेण्यासाठी जंगलातून मार्गक्रमण करून कोयना जलाशयाचा प्रवास होडीने करून शाळेत जात असल्याचे दिनांक १ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार सदरहू गावातील, तसेच राज्यातील दुर्गम भागातील मुलींच्या शिक्षणासाठी मूलभूत सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी प्रांत अधिकारी, गटविकास अधिकारी, गटशिक्षणाधिकारी व शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) यांनी समक्ष भेट देवून मौजे खिरखिंडी (जि.सातारा) गावातील मुले अंधारी या गावामध्ये शिक्षण घेणेसाठी येणेकरिता मा.लोकप्रतिनिधी व प्रशासनाच्या माध्यमातून सुरक्षित यांत्रिक बोट उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे. त्याचा वापर आता विद्यार्थी करीत आहेत.

तसेच राज्यातील इतर दुर्गम भागातील मुलींच्या शिक्षणाकरिता पुढील उपाययोजना करण्यात येतात.

- अ) नजीकच्या शाळेच्या क्षेत्रामध्ये किंवा हद्दीच्या आत शाळा उपलब्ध नाही अशा वस्त्यांमधील प्राथमिक (६ ते १४ वर्ष) व माध्यमिक (१४ ते १८ वर्ष) स्तरावरील विद्यार्थ्यांना मोफत परिवहन सुविधा देण्यात येते.
- आ) तसेच नजिकच्या प्राथमिक/उच्च प्राथमिक शाळेत जाण्या-येण्यासाठी एस.टी. बसची सोय अथवा मासिक एस.टी. पासची सोय ज्या ठिकाणी उपलब्ध नसेल तेथे अधिकृत खाजगी वाहनाची सुविधा पुरविण्यासाठी प्रती विद्यार्थी रुपये ३००/- प्रमाणे १० महिन्यांकरिता प्रती विद्यार्थी रुपये ३,०००/- देण्यात येतात.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लातूर-औरंगाबाद एसटी अपघातात मृत्यू झालेल्या प्रवाशांच्या
कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत**

(५७) * १२०४५ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर-औरंगाबाद एसटीचा अंबाजोगाई तालुक्यातील बर्दापूर फाट्याजवळ पाईप घेवुन जाणाऱ्या मालमोटारीसोबत झालेल्या अपघातात ४ प्रवाशांचा मृत्यू व १४ प्रवासी गंभीर जखमी झाल्याची घटना दिनांक ०९ जानेवारी, २०२२ रोजी घडली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त अपघाताची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले तदनुसार मृत प्रवाशांच्या कुटुंबियांना तसेच अपघातात जखमी झालेल्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) सदर अपघातात रा.प.बसमधील ०३ प्रवाशी व कामगिरीवरील ०१ वाहक असे एकूण ०४ व्यक्ती मृत झाले आहेत. तसेच १२ रा.प. प्रवाशी व कामगिरीवरील ०१ रा.प बसचालक व त्रयस्थ वाहन मालवाहू ट्रक मधील ०२ असे एकूण १५ व्यक्ती जखमी झाले आहेत.

(२) सदर अपघाताची रा.प. खात्यामार्फत चौकशी करण्यात आली असून प्रथमदर्शनी अपघातास रा.प.बस चालक व त्रयस्थ वाहन मालवाहू ट्रक चालक हे दोघेही जबाबदार असल्याचे आढळून आले आहे. रा.प. एस.टी बस चालकावर खाते निहाय प्रमादीय कारवाई करण्यात आली असून निलंबित करण्यात आले आहे.

सदर अपघातातील ०३ मृत प्रवाशी व ०१ मृत वाहक यांचे वारसांस प्रत्येकी रुपये १०,०००/- इतकी आर्थिक तात्काळीक मदत देण्यात आली आहे. मृत प्रवाशी यांचे वारसांस अपघात नुकसान भरपाई मागणीस्तव पी फॉर्म देण्यात आले आहेत. मृत वाहक यांचे वारसांस श्रमिक नुकसान भरपाई कायद्यानुसार नुकसान भरपाई अदा करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. रा.प. बसमधील ०६ जखमी व्यक्तींना प्रत्येकी रुपये १०००/- प्रमाणे एकूण रुपये ६०००/- आर्थिक तात्काळीक मदत व अपघात नुकसान भरपाई मागणीस्तव पी फॉर्म देण्यात आले आहेत. उर्वरीत ०६ प्रवाशांना किरकोळ दुखापत असल्याने ते उपचार घेऊन परस्पर निघून गेल्याने त्यांना आर्थिक तात्काळीक मदत देता आली नाही.

(३) विलंब झालेला नाही.

**मुंबई विद्यापीठांतर्गत असलेल्या महाविद्यालयांमधील
प्राचार्यांची रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(५८) * १२९२० श्री.प्रसाद लाड, श्री.राजहंस सिंह, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील महाविद्यालयांमधील प्राचार्यांची पदे भरण्याचे आदेश १० महिन्यांपूर्वीच शासनाने दिलेले असताना, मुंबई विद्यापीठाच्या अंतर्गत येणाऱ्या तथापि, प्राचार्य नसलेल्या १७८ महाविद्यालयांमध्ये सर्वाधिक स्वायत्त आणि विनाअनुदानित महाविद्यालयांची संख्या जास्त असून महाविद्यालयातील प्राचार्य पदभरतीकडे मुंबई विद्यापीठ प्रशासनाचे दुर्लक्ष होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई विद्यापीठाच्या महाविद्यालयीन शिक्षक मान्यता कक्षाच्या यादीत एकूण ८०८ महाविद्यालयांची नोंद असून यापैकी ८१ महाविद्यालयात प्राचार्यांऐवजी संचालक हे पद अस्तित्वात असल्याचे नमूद आहे तर उरलेल्या ७२७ पैकी १७८ महाविद्यालयांमध्ये कायमस्वरूपी प्राचार्यांची नियुक्ती झालेली नाही, तर २३ महाविद्यालयांची माहिती विद्यापीठाच्या अभिलेखावर उपलब्ध नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, के जे सोमय्या, ठाकूर एज्युकेशनल ट्रस्ट, शहीद कलानी मेमोरियल ट्रस्ट, तलरेजा महाविद्यालय, वर्तक महाविद्यालय, बॉम्बे फ्लॅडिंग क्लब महाविद्यालय, रामजी असार महाविद्यालय, गुरुनानक विद्यक भांडुप, शेठ एनकेटीटी महाविद्यालय, जितेंद्र चौहान महाविद्यालय, मंजरा महाविद्यालय, रिझवी महाविद्यालय, अकबर पिरभोय महाविद्यालय, संघवी महाविद्यालय, विवेकानंद महाविद्यालय, विलेपार्ले केलवानी महाविद्यालय, बॉम्बे बंट्स महाविद्यालय, आरआर एज्युकेशन महाविद्यालय, एचआर महाविद्यालय, अंजुमन इस्लाम यासारख्या महाविद्यालयातील प्राचार्य पद रिक्त असून सदरहू पदाचा कारभार प्रभारीकडे आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, प्राचार्यांची पदे भरण्याचे शासनाचे आदेश असतानाही पदे न भरणाऱ्या महाविद्यालयांवर कारवाई करावी, ज्या महाविद्यालयांना नवीन अभ्यासक्रम आणि त्यासाठीची मान्यता दिली जाते त्यांना मान्यता देऊ नये अशा आशयाची मागणी माहिती अधिकार कार्यकर्त्यांनी मा.मुख्यमंत्री, मा.उपमुख्यमंत्री, मा.उच्च व तंत्र शिक्षणमंत्री, प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग आदीकडे माहे जानेवारी, २०२२ मध्ये एका लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, नवीन अभ्यासक्रमाचा प्रस्ताव मा.उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री आणि कुलगुरु यांनी मंजूर केला, परंतु ज्या महाविद्यालयात प्राचार्य नाहीत अशा महाविद्यालयांना नवीन अभ्यासक्रमाची परवानगी देता येत नाही, हे ही खरे आहे काय, अशाप्रकारचे प्रस्ताव मंजूर करण्याची कारणे काय आहेत, तसेच, महाविद्यालयामधील प्राचार्यांच्या रिक्त पदाबाबत दरवर्षी विद्यापीठाच्या अभिसभेत होणाऱ्या चर्चेत विद्यापीठ प्रशासन शासनावर आरोप करित असून शासन प्रशासनाकडून माहिती येत नसल्याचे सांगत असल्यामुळे प्राचार्यांची नियुक्ती प्रलंबित आहे, याबाबत शासनाने आदेश द्यावेत, अशी मागणी प्राध्यापक संघटनांनी शासनाकडे केलेली आहे, हेही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून प्रत्येक महाविद्यालयामधील प्राचार्यांची रिक्त पदे विनाविलंब भरण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

श्री.उदय सामंत : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे आहे.

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ मधील तरतूदीनुसार तसेच शासनाच्या दिनांक १५/०३/२०१२ च्या शासन निर्णयानुसार प्रभारी प्राचार्य नेमण्याची प्रक्रिया विहित केली आहे. याबाबत कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर पदभरतीच्या निर्बंधामुळे नियमित प्राचार्य नियुक्त करण्यास विलंब होत असल्याने. मुंबई विद्यापीठाशी संलग्नित महाविद्यालयांमध्ये महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे हित लक्षात घेता, सदर रिक्त पदावर प्रभारी प्राचार्यांची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे.

(४) हे खरे नाही.

शासन निर्णय क्रमांक- एनजीसी२०१७/(२०८/१७)/मशि-४, दिनांक १३ सप्टेंबर, २०१७ अन्वये महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे हित लक्षात घेता, सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून नवीन अभ्यासक्रमांस मंजूरी देऊन याबाबतची कार्यपध्दती व निकष ठरविण्यात आलेले आहेत. याअनुषंगाने विद्यापीठांनी शासनाकडे प्रस्ताव पाठविताना उक्त आदेशातील क्रमांक २.१ (ख)(अ) येथे नमूद केल्या नुसार महाविद्यालयांतील प्राचार्यांसहित सर्व अध्यापकांची पदे अर्हताधारक व पात्र उमेदवारांमधून भरलेली आहेत याची खतरजमा करूनच प्रस्ताव शासनास सादर करावेत.अशी तरतूद आहे.

(५) हे खरे नाही.

(६) अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयांतील दैनंदिन प्रशासकीय व शैक्षणिक कामकाज व्यवस्थित पार पाडण्यासाठी तसेच राष्ट्रीय मुल्यांकन व अधिस्वीकृती प्रमाणिकरण (NAAC) मिळण्याकरीता वित्त विभागाचे पदभरतीचे निर्बंध शिथिल करून उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या दिनांक १२/११/२०२१ च्या आदेशान्वये अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयांतील प्राचार्य संवर्गातील विविध कारणास्तव रिक्त असलेली पदे व प्राचार्य पदाचा पाच वर्षांचा कार्यकाल संपुष्टात आल्यानंतर रिक्त होणारी पदे भरण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे.

याअनुषंगाने मुंबई विद्यापीठाच्या दिनांक ०५/०२/२०२२ च्या पत्रान्वये त्यांच्या अंतर्गत येणाऱ्या १२० महाविद्यालयांस प्राचार्य पद भरण्याबाबत विद्यापीठ स्तरावरून कळविण्यात आलेले असून, महाविद्यालयांकडून प्राप्त प्रस्तावांवर विद्यापीठामार्फत कार्यवाही सुरू आहे.

**चंद्रपूर जिल्ह्यातील अनुसूचित जाती/ जमातीच्या
विद्यार्थ्यांना गणवेश देण्याबाबत**

(५९) * १२४४८ श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील अनुसूचित जाती/ जमाती या दुर्बल घटकातील १ ली ते ८ वी पर्यंत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरीता शासनाने रुपये २ कोटी ५४ लक्ष ६८ हजारांचा निधी शिक्षण विभागाकडे पाठविला असूनही अद्याप विद्यार्थ्यांना गणवेश प्राप्त झाला नसल्याचे दिनांक ०१/०१/२०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर निधी प्राप्त होवूनही विद्यार्थ्यांना गणवेश प्राप्त न होण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार संबंधित दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) प्रशासकीय कारणास्तव निधी वर्ग करण्यास विलंब झाला आहे. तथापि, सद्यःस्थितीत सर्व शाळांमध्ये गणवेश उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

श्री.राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.